

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Hlas

صوت الاتحاد الإسلامي

ÚSTŘEDÍ MUSLIMSKÝCH
NÁBOŽENSKÝCH OBCÍ
V ČESKÉ REPUBLICE

● ROČNÍK 18

● ČÍSLO 6 – 8

SRPEN 2000 ● DŽUMÁDAL ULÁ 1421

لجاعة الدينية الإسلامية في الجمهورية التشيكية

Organe de la Communauté religieuse musulmane de la République Tchèque

Ofizielle Zeitung der moslemischen Religionsorganisationen in ČR

Uznání Islámu státem

Je připravován nový zákon o církvích a náboženských organizacích. My, muslimové žijící v České republice se domníváme, že naše uznání bylo učiněno již zák. č. 159/1912 ř. z. Rakousko-Uherska a přešlo automaticky do zákonů československé re-

publiky. Přesto k novému uznání došlo výnosem MŠANO den 2. 2. 1935 č. j. 5324/35/VI/2. Potvrzení uznání bylo vyřízeno Vládním nařízením ze dne 18. prosince 1941 č. 58403/41. Tato uznání nebyla nikdy odvolána!

Přesto jsme nuceni znovu žádat o uznání a to je podmíněno žádostí podloženou nejméně 300 podpisy.

Sestry a bratři, kteří se hlásíte k Islámu a nestydíte se za to, je Vaším právem i Vaší povinností se k Islámu přihlásit svým podpisem!

O naší činnosti

Dne 18. 5. 1991 se v Praze na Střeleckém ostrově konala ustavující schůze Ústředí muslimských náboženských obcí v ČSFR, na které byly navrženy a poté schváleny stanovy Ústředí. Po jejich prodiskutování a schválení byly provedeny volby výboru. Členy se stali tito bratři a sestry:

- Mohamed Ali Šilhavý, em. profesor
- Ing. Názih Burhan
- MUDr. Sálím Zaher
- Omar Bešir (Imeri Bekir)
- Radka Štádlarová
- Vladimíra Konstanzová
- Karel Karím Klečka
- Lubomír Špína

Po ukončení ustavující schůze proběhla první schůzka výboru, na které byl navržen a schválen plán jeho čin-

nosti. Výbor se schází 1x za měsíc v Brně, Banskobystrická 43a.

Na druhé schůzi bylo hlavním bodem vyslání Lubomíra Špíny, ing. Vlad. S. Voldána a paní Maliky V. Voldánové na Hadždž. Dále byly projednány otázky časopisu Hlas, vedení matriky, vydání knížky Zaostřeno na Islám. Bylo rovněž rozhodnuto založit naše vlastní nakladatelství jménem ALNIDA. Přítomni byli seznámeni s projektem mešity, který předložil bratr Omar Bešir.

Tak tedy probíhaly začátky našeho Ústředí. Co pro nás vyplývá z registrace?

1. Možnost výuky Islámu pro muslimské děti na školách, kde je dostatečný počet muslimských dětí, příp.

jejich sdružování do jedné školy v místě.

2. Vedení matrik narození, sňatků (a uzavírání sňatků), matrik úmrtí.
3. Uplatňování zásad Islámu pro muslimy v armádě, příp. vězeňské službě. Bezproblémové zajišťování halal porážek.
4. Daňové úlevy stejné, jako u ostat. nábož. organizací.
5. Možnost budování sociálních zařízení pro potřebné muslimy.

Co je potřeba?

Vyplnit příložený list, doručit jej i všem vašim známým plnoletým muslimům a po získání podpisů jej vrátit co nejdříve na adresu Ústředí muslimských náboženských obcí v Třebíči, směr. č. 674 01, Nikodemova ul. č. 6.

Oznámení

Muslimská komunita v České republice sbírá podpisy, které jsou nutné k žádosti o uznání Islámu státem (podle nyní platných zákonů je třeba sebrat nejméně 10 000 podpisů). V současné době stát registruje celkem 21 náboženských společností, z toho je 19 křesťanských církví, Federace židovských obcí a Unitářů. Z registrace vyplývají mnohá práva a nové možnosti – např. možnost zřízení náboženské školy a jiných školských zařízení spolu s jejich ekonomickým zabezpečením, vyučování náboženství na státních školách, uzavírání náboženských sňatků rovnocenných se sňatky občanskými, působení v Armádě ČR a ve vězeňství, možnost porážky zvířat halal způsobem, financování náboženské obce ze státního rozpočtu a daňové úlevy. Usilujeme o to, aby muslimové u nás měli stejná práva jako ostatní náboženství.

O registraci musí žádat vždy jen náboženská organizace. Ta by v našem případě měla mít podobu Ústředí muslimských obcí, které bude zastřešovat a sjednocovat muslimské obce v místech nebo oblastech (např. s centry v Praze a Brně nebo i jinde). Muslimské obce jsou otevřené všem muslimům

a mezi jejich poslání patří dělat osvětu a pravdivě informovat o Islámu, budovat muslimské modlitebny, pomáhat muslimům, zřizovat pro ně školy a jiná prospěšná zařízení apod. Některé aktivity může již dnes vykonávat i organizace jiného typu (např. Islámská nadace), ale její možnosti jsou omezené právě díky tomu, že Islám nepatří mezi státem uznaná náboženství.

Podepsat se může každý, kdo má:

- 1) **trvalý pobyt na území ČR**
- 2) **rodné číslo** (v případě potřeby je možné získat rodné číslo i poštou na České správě sociálního zabezpečení, Praha 5, Křížová 25, tel.: 57062860-65, podobný úřad je i v Brně. Formuláře na žádost máme v mešitě)
- 3) **kdo dovršil 18 let věku**
- 4) **hlásí se k Islámu a je pro registraci Ústředí muslimských obcí.**

Podpis neznamena členství v žádné organizaci. (Kdo by se však zajímal o členství v Muslimské obci, informujte se v mešitě.)

Islámská centra v Brně a v Praze se budou snažit distribuovat archy k podpisům mezi příznivce muslimské obce v jednotlivých městech, další ar-

chy budou přímo v obou mešitách.

Ministerstvo kultury jako registrující orgán může kontaktovat několik náhodně vybraných osob a ověřit si, jestli osoba podpisový arch skutečně podepsala a hlásí-li se tedy k Ústředí muslimských obcí. Podpisy mohou být použity pouze a jen pro účel registrace Islámu. Zákon 101/2000 Sb. o ochraně osobních údajů stanoví, že údaje mohou být použity jen se souhlasem subjektu údajů a jen k účelu, ke kterému byly shromážděny. Nic z nich nesmí být zveřejněno ani nikomu dalšímu poskytnuto.

Další informace můžete získat v pražském Islámském centru (mešitě) v Praze 9, Blatská 1491, tel.: 02/81918876 nebo v Brněnské mešitě na ul. Vídeňské 38a, tel. 05/43243352.

Prosíme o pomoc při kontaktování dalších osob, které by se mohly podepsat.

Za přípravou skupinu: dr. Vladimír Sáňka, prof. M. A. Šilhavý, ing. Muneeb Hassan, ing. Hadís Medencevič.

Ať vás Bůh odmění za vše, co děláte pro Islám a pro šíření jeho dobrého jména v ČR.

Prof. Muhammad Suleman Siddiqi

Vedoucí Oddělení islámských studií na Osmanské Univerzitě v Hyderabadu, Andhra Pradeš, Indie

Základní údaje, které musíte o Koránu znát

Korán je poslední zjevenou knihou náboženství. Ve svém původním poselství má věčný význam a platnost.

Slovo Korán (arabsky *Qur'án*) je odvozeno od slova *qirat*, které znamená číst – 96:1. Sloveso *qaraa* se v Koránu vyskytuje hned několikrát. Ve verši 17:93 jistě znamená číst, ale častěji spíše znamená recitovat, přednášet.

Korán je míněn, aby byl recitován, pozorně poslouchán, respektován a aby na něj člověk reagoval. Má význam sám o sobě. Nemůže být chápán s pomocí arabského slovníku, ale k jeho porozumění by se mělo využívat následujících pěti zdrojů:

- 1) opět Koránu
- 2) hadíthů
- 3) vysvětlení pomocí společníků Mu-

hammadových [1] a jejich následovníků

4) islámské právní vědy

5) znalosti arabštiny.

Korán by neměl být studován z hlediska vědy nebo filozofie, ale s náboženským předsevzetím [2]. Měl by se číst jen ve významu Koránu.

Korán říká: *A v pravdě, učinili jsme Korán snadným pro připomínání, což není nikoho, kdo by si to nyní připomněl?* 54:17,22

Korán tu je, aby ho lidé četli (*qirát* 73:20), aby uvažovali o jeho významu (*tadabbur* 4:82) a aby ostatním zvěstovali jeho Boží poselství (*tabligh* 14:52).

Korán obsahuje množství tvrzení o své znamenitosti: říkájí: „On si to vymyslel [3]!“ Odpověz: „Přineste deset súr podobných těmto, které vymyslíte vy.“ 11:13, 53:4

Podle *Itqan* od Džalaliddin as-Sujuti (lze s ohledem na text Knihy rozlišit 55 jejich titulů jako jsou al-Kitáb, al-Mubín, al-Karím, al-Qalam, al-Burhán, an-Núr, al-Hudá, ar-Rahmán, al-Furqán aj. [5]. Slovo Kitáb jako ekvivalent Koranu se v něm samotném vyskytuje 250krát.

Korán je zapsán na posvátnou a strážnou desku *lauh al-mahfúz* 85:22.

Zjevení se dostavilo ke vznešenému proroku Muhammadovi – NMBŽ [1] prostřednictvím archanděla Gabriela [1] 2:87. Ve verši 26:193 je zmínka o tom, že Korán byl zjeven proroku Muhammadovi – NMBŽ prostřednictvím *Rúh ul-Amin* neboli Ducha Svatého a ve verši 53:5 se říká, že se ho Muhammad – NMBŽ – učil od *Šadíd ul-Quwa* neboli od Silného mocí. Muhammad – NMBŽ byl zavolán Gabrielem [1], který řekl, „Muhammade, ty jsi Posel Boží,“ a přikázal mu recitovat. Termín, který Korán používá pro popis procesu zjevování je podstatné jméno *wahí* nebo sloveso *auhá* – 18:27.

Korán byl seslán v měsíci ramadánu v noci Moci = *lajlat ul-Qadr* 97:1,2,3.

První koránské verše zjevené vznešenému proroku Muhammadovi – NMBŽ jsou ze súry *Alaq* neboli Chomáček krevní sraženiny [6] – 96:1-5. Mezi prvním a druhým zjevením uběhlo krátké mezidobí zvané *fatra*. Druhé zjevení, které Vznešený

prorok – NMBŽ obdržel po dvou až tříletém období klidu, je zahrnuto ve verších 74:1,2 nebo 73:1,2.

Zjevení se dostavovala k Vznešenému prorokovi – NMBŽ – čas od času a vždy po částech. Někdy představovala celou súru, krátkou či dlouhou, někdy jen několik veršů. Zlomkovitost koránského zjevování lze vysvětlit slovy Prorokových – NMBŽ – odpovědí vůči okolnostem a problémům, kterým čelil on a jeho obec.

První verš Koránu byl Vznešenému prorokovi – NMBŽ – zjeven v jeskyni Hirá. Tehdy mu bylo 40 let. Poslední zjevení se k němu dostavilo, když vykonával svou poslední velkou pouť tzv. *hadždž ul-wida* = hadždž na rozloučenou, v 10. roce hidžry tj. v roce 631 po Kr. Viz Korán 5:3. Po posledním zjevení žil Prorok – NMBŽ – ještě 81 dní.

První koránskou súrou je *Al-Fátíha* neboli Otevření [7] zvaná taktéž *Umm ul-Qurán* (podstata či kořen Koránu), zjevená v Mekce.

Druhá súra, *Al-Baqara* (Kráva) byla zjevena v Medíně. Poslední súrou je *An-Nás* (Lidé, event. Lidstvo), která byla zjevena v Mekce.

Nejdelší súrou je *Al-Baqara*. Obsahuje celkem 286 veršů. Nejkratší je 108. súra *Al-Kautsar* (Hojnost) obsahující jen 3 verše.

Jméno Vznešeného Proroka – NMBŽ jako Muhammad je v Koránu zmíněno 4krát a jednou je zmíněn jako Ahmed.

Každoročně byl v měsíci ramadánu Vznešený prorok – NMBŽ – požádán archandělem Gabrielem [1], aby recitoval Korán dvakrát jako celek. Byla to *Muzakira* mezi dvěma.

Korán je poslední zjevenou knihou. Po něm už nebude žádné další zjevené knihy. Korán představuje vyvrcholení všech předešlých zjevených knih.

Korán obsahuje 114 súr, z nichž 90 je mekkánských a 24 medínských, ale podle jiné verze je 86 mekkánských a 28 medínských. Třetina Koránu jsou súry mekkánské a dvě třetiny jsou súry medínské.

Zjevování Koránu trvalo podle kalendáře hidžry celkem 22 roků, 5 měsíců a 14 dnů.

90 mekkánských súr je krátkých, poetických, rytmických, jasných a snadných pro odříkávání. Tyto súry

pojednávají převážně o Jedinosti Boží, Jeho atributech, prorocích a jejich přibězích, o posmrtném životě, pekle, ráji a udělují ponaučení o slušném chování.

24 medínských súr je dlouhých, prozaických a naplněných legislativním obsahem. Pojednávají především o každodenních záležitostech jako jsou manželství, dědictví, kriminalita, trestání, zákaz vína [8], hazard, džihád, zakát, trestné činy jako krádež, lichva, všechny druhy cizoložství apod. Vlastně jsou v nich zahrnuty všechny stránky života.

113 súr začíná úvodními slovy: *Ve jménu Boha Milosrdného, Slitovného*. Toto pořekadlo nebo nápěv je zmíněno ještě jednou v dopise proroka Šalamouna [1] královně Bilqís ve verši 37:30. Tedy dohromady 114 krát. Jediná súra, která nezačíná *Ve jménu Boha Milosrdného, Slitovného* je 9. súra *At-Tauba*. Kapitola, která předchází kapitole *At-Tauba* je súra *Al-Anfál*, která předkládá další pravidla týkající se války. Stejným tématem se zabývá také súra *At-Tauba*, a to je důvod, proč tato súra nezačíná *Ve jménu Boha Milosrdného, Slitovného*. Od časů Proroka – NMBŽ – tomu tak bylo.

Korán obsahuje 14 veršů zvaných *ájátus sidžda*. Když jsou čteny, musí se při nich dodržet padnutí na zem. Jsou jimi verše 7:206, 13:15, 16:49, 19:58, 22:18, 22:77, 25:60, 27:25, 32:15, 38:24, 41:27, 53:62, 84:21, 96:19.

V Koránu je 29 súr začínajících záhadnými písmeny jako *alíf, lám, mím, káf, há, já, ajn, sád*, apod., jejichž význam zná jen Bůh [9].

Korán je rozdělen na sedm přibližně stejně dlouhých částí, z nichž se každá nazývá *manzil*. Rozdělení je Božského původu a vzniklo za časů Prorokových – NMBŽ – společníků [1]. Jednotlivé *manzily* zahrnují po řadě súry 1-4, 4-9, 10-16, 17-25, 26-36, 37-49, 50-114. Další rozdělení je na 540 *rukúa*, 6236 nebo 6666 veršů [10].

Jsou dva druhy koránských veršů. Zvané *muhkamát* neboli pevná nařízení nemají další interpretaci, jejich výklad je jen jeden. *Mutašábihát* neboli víceznačná stanovení, kde se nabízí více než jedna interpretace 3:7. Jsou jimi kupř. 4:3, 24:35.

Korán obsahuje 86 430 nebo

77 934 slov a 358 248 nebo 323 621 písmen [10].

99 jmen Boha jmenuje Korán jako *Ar-Rahmán, Ar-Rahím, Al-Malik, Al-Quddus, Al-Mumin, Al-Azíz* aj. Jsou to nejkrásnější jména, arabsky *Asmá ul-husná* 7:180. Nejkrásnější jména představují Boží atributy jako je Milosrdný, Soběstačný, Všemohoucí apod. Hlavní Boží vlastnosti, které z 99 Jeho jmen vyplývají jsou: Všemohoucí, Stvořitel 13:16, Patron všeho 16:18 a Přísny soudce.

Z nejstarších testamentů je zmínka 70 krát ve 25 různých kapitolách Koránu o smlouvě Adama, Noeho a Abrahama [1]. Korán uvádí následující proroky - mír s nimi se všemi: 25x Adam, 2x Idrís (Enoch), 43x Noe, 7x Húd, 67x Abraham, 12x Izmael, 17x Izák, 8x Sálíh, 27x Lot, 16x Jákob, 27x Josef, 11x Šuajb, 135x Mojžíš, 19x Áron, 4x Jonáš, 16x David, 17x Šalamoun, 4x Jób, 2x Eliáš, 2x Elíša, 7x Zacharjáš, 2x Jan Křtitel, 2x Dzúlkifl, 1x Ezra, 33x Ježíš, 1x Ahmed + 5x Muhammad.

Mezi další stvoření, o kterých podává Korán zprávu, patří spirituální bytosti jako jsou andělé a džinové 4:119-120. Korán také uznává několik tříd dalších duchovních bytostí, džinové a andělé slouží Bohu a vzývají Ho, démoni pokoušejí lidi, aby sešli ze správné cesty. Andělé zmínění v Koránu: Gabriel neboli Duch svatý *Ar-Rúh*, Míkáal, Anděl smrti *Malak ul-maut*, Málík, Hafaza, Hárút a Marút, Kiraman Katibín, Kiramin Barrara, Mu'áqqibat a Mudabbirat. Lidské bytosti zaujímají podle Koránu mezi ostatními stvořeními speciální postavení. Jsou nejlepšími z Božích stvoření 95:4 ašraful Maqlúqát.

Sestavení Koránu

Korán je jediná kniha na světě, která přetrvala přes 14 minulých století v původní podobě, bez jakéhokoliv podvrhu či změny a přetrvá až do Posledního dne, protože Bůh v Koránu zaručil její nedotknutelnost - 15:9.

Seřazení koránských súr je Božské (75:16,17). Prorocké sestavení Koránu nebylo chronologické, při každém zjevení Prorok NMBŽ - udal místo nového zjevení mezi zjeveními předešlými. Za Muhammada NMBŽ - života byl Korán zaznamenán na kůžce, bílé kameny, břidlici,

lopatkové kosti velblouda a na široké větve datlových palm.

Sajjidná Omar, který se později stal 2. pravověrným chalífou, byl nápomocen při prvním sestavování Koránu, protože 700 háfizů, tj. těch, kteří znali Korán zpaměti, zemřelo v bitvě u Jammamy. Korán byl sestaven 2 metodami. Pokud se v již zaznamenaném textu vyskytla nějaká pochybnost, na záchranu se dostavila paměť. Když paměť chyběla, spolehlo se na zaznamenaný text.

První sestavení podnikli Sajjidná Abú Bakr a Zajd bin Thábit, osobní tajemník proroka Muhammada - NMBŽ, kterému byl svěřen úkol od dat se této práci. První opis Koránu byl sestaven za Abú Bakra, uchoval se u Hafsy, dcery Omara [1].

Následující osobnosti se naučily Korán zpaměti, a tak mohli být při prvním sestavování nápomocni: Abdulláh bin Masúd, Salim, Sajjidná Alí, Muadh bin Džabal, Ubajj bin Ka'ab a Abdulláh bin Omar.

Hudejfa, který vedl muslimské oddíly proti Arménům v Ázerbajdžánu, sdělil chalífou Osmanovi o pochybování mezi muslimskými vojáky o správném čtení Koránu. Potom chalífa Osman přetvořil sestavu Koránu na jeden dialekt. Proto se nazývá *Džámi ul-Qur'án*.

Osoba zodpovědná za 2. sestavení Koránu za chalífy Osmana byl Hudejfa bin al-Jaman, sestavoval ho znovu pod vedením Zajda bin Thábita. Písaři Koránu sepsaného za chalífy Osmana byli: Zajd bin Thábit, Abdulláh bin Zubejr, Sajd bin al-Ás a Abdur Rahmán bin Harith. Sedm opisů Koránu vyhotovených za chalífy Osmana bylo zasláno do Mekky, Egypta, Jemenu, Basry, Kúfy, Sýrie a Bahrejnu a jeden exemplář zůstal v Medíně.

Údaj, jedná-li se o sůru mekkánskou nebo medínskou, byl učiněn před každou sůrou v době pravověrných chalífů.

Diakritická znaménka Koránu zapsal Abdul Aswad Dujli.

Celý Korán byl recitován během modliteb taráwíh za ramadánových nocí. Poprvé se tak stalo za chalífátu Sajjidná Omara.

Dva z exemplářů Koránu pořízených za Osmana se dnes nacházejí v muzeích v Istanbulu a Taškentu.

Jazykem Koránu je arabština, přesněji dialekt kmene Kurejš. Překlady jeho významu byly učiněny do všech důležitějších jazyků světa.

Imám Šáfíi se naučil celý Korán nazpaměť, když mu bylo teprve 7 let. Tato skutečnost už sama potvrzuje, že se jedná o slovo Boží.

Podle jednoho průzkumu žije dnes na světě 9 milionů háfizů.

První výtisk Koránu v arabštině pořídil Paginus Brixiensis v Římě roku 1530. Další byl pořízen Hinke-llmanem v roce 1649 v Hamburku. V roce 1698 vytiskl Maracci Padua Korán s latinským překladem jeho významu.

Témata Koránu

Korán je jediným přímým a základním zdrojem islámské právní vědy, protože je přímým slovem Božím

Poselství Koránu je univerzální. Obrací se na všechny lidi bez jakéhokoliv ohledu na rasu, náboženství či dobu. Usiluje vést člověka po všech cestách života: duchovní, světské, individuální a kolektivní.

Největším přínosem Koránu od nejrannějšího období bylo vidění světa a návrhy řešení každodenního života. Záhy se potvrdilo, že je Korán aplikovatelný na každodenní život a uvádí život člověka do perfektní podoby.

Největším mottem Koránu je dobré bytí na tomto světě a spása potom.

Přední pozornost věnuje Korán Božímu vztahu s lidstvem: vskutku je jeho největším smyslem vyzvat smrtelníky k uznání, že Bůh je nad jejich životy svrchovaný a přizvat je k podrobení se Jeho vůli.

Základním obsahem prvních poselství byl majestát, Jednoho, Jedinečného Boha; nicotnost a marnost uctívání model; varování před Soudným dnem; nutnost víry, soucitu a slušného chování v mezilidských záležitostech.

Korán obsahuje nejrozličnější témata, která se od vyprávění přesouvají k předpisům a zákazům neslučitelného s přirozeností. Korán vždy tvrdě naléhá na bohobojnost.

700 krát klade důraz na konání modliteb; zakát není pouhým skutkem zbožnosti, ale mnohem více je třetím z pěti pilířů Islámu. Je o něm v Koránu zmínka trvale s modlitbami asi 37 krát.

Korán obsahuje nařízení pro hlavu státu, bohatého, chudého, pro stav míru i války, pro duchovní, materiální a komerční dobro.

Obsah Koránu lze v obecném smyslu hodnotit jako metafyzický a abstraktní, theologický, etický, mystický, rituální a právní.

Asi 700 veršů se soustřeďuje hlavně na náboženské povinnosti a rituály jako jsou modlitby, půst a pouť. 80 až 100 veršů pojednává o právních záležitostech. Koránské právní stanoviny známé jako zákony Koránu se vztahují k několika kategoriím:

- Náboženské povinnosti muslima, které má konat s úctou: modlitba, půst, pouť, zakát. Jsou to povinnosti, které věřící jako otrok (služebník, arab. Abd, věnuje Pánu.
- Předpisy vztahující se ke společenskému životu obce a k mezilidským vztahům.
- Pravidla o vedoucích vztazích mezi pohlavími včetně manželství, rozvodu a všech druhů cizoložství.
- Pravidla o vztazích mezi rodiči a dětmi a jejich vzájemnými povinnostmi.
- Pravidla, která se vztahují k trestné činnosti jako je vražda, krádež a pomsta.
- Pravidla dědictví.
- Pravidla kontroly obchodních vztahů jako jsou smlouvy, dluh, půjčka a obchodní etika.
- Pravidla zacházení s otroky.
- Pravidla o stravování.

Korán zavrhuje všechny formy modloslužebnictví, nepřipouští žádná přidružování k Bohu a hlavně odmítá všechny jiné definice Boha, které by mohly zpochybnit Jeho jedinnost, jako je křesťanské dogma o trojici.

Ústředním tématem, kolem kterého se odvíjí celé koránské učení, je Tauhíd neboli monotheismus, jedinnost Boha; 62:1,2,3,4,5 a 2:163. Korán klade tedy největší důraz na Tauhíd

Boha, na Jeho jedinnost a mimořádnost, jak ukazuje kupř. ve verši 2:255:

Bůh – není božstva kromě Něj.

Podle měsíčníku The MWL Journal, Feb. 1996

Poznámky k překladu:

[1] Mnozí muslimové používají z úcty a respektu k těmto významným osobnostem krátký dovětek: Necht v nich Bůh nalezně zalíbení. V souvislosti s Prorokem se užívá: Necht mu Bůh žehná a dá mu mír; zkratkou je NMBŽ. Pro ostatní proroky Islámu a pro arch.Gabriela se užívá: Mír s ním.

[2] S tímto názorem mnozí muslimové částečně nesouhlasí. Jsou přesvědčeni, že taková věda, o jejímž obsahu lze dnes jen těžko pochybovat (matematika, fyzika, astronomie, biologické obory, geologie, apod.) může vysvětlit některá koránská zjevení, která by vzhledem k úrovni vědy před 14 stoletími nemohl vysvětlit tehdejší člověk. Prof. Siddiqi má zde patrně na mysli jiné druhy věd (psychologie, sociologie, historie, právní vědy, apod.), které obsahují spousty hypotéz, nezodpovězených otázek a množství různých názorů na stejnou věc a jsou dokonce „schopny“ nařknout Korán ze středověkých, primitivních či nepokrokových postojů. Dále má prof. Siddiqi patrně obavu, aby nebyl Korán studován jen pomocí věd a ničeho jiného než věd.

[3] V době proroka Muhammada se mnoho lidí domnívalo, že Korán je Muhammadovým NMBŽ – výmyslem. Tento jev existuje u většiny nemuslimů dodnes, stačí prolistovat knihy o Islámu od nemuslimských autorů nebo si poslechnout hodnocení Koránu od zástupců křesťanů či židů. Na druhé straně mnoho významných osobností vědy a kultury potvrdilo, že Korán je takovým unikátem, že není v lidských silách si ho vymyslet.

[4] Název je ponechán v anglicky psané podobě.

[5] Není vždy jednoduché nalézt přesné české ekvivalenty těchto názvů, ale snad by jimi mohly být kupř. Kniha nebo Písmo, Zjevný, Vznesený, Pero, Důkaz, Světlo nebo Osvícení, Správná stezka, Milosrdný, Spásné rozlišení apod.

[6] Přeložit slovo *alaq* do jiných jazyků je opět problematické. Český arabista Ivan Hrbek ho překládá jako kapka přilnavá. Lze se setkat i s názory, že znamená zygótu nebo embryo.

[7] Hrbek překládá slovo Fátíha jako Otevíratelka knihy. *Umm ul-Qur'án* nebo *Umm ul-Kitáb* znamená v češtině doslova Matka Koránu nebo Matka Knihy.

[8] Islám zakazuje konzumaci jakéhokoliv alkoholického nápoje, nejen vína. Někteří muslimové žijí v morálně natolik čistém prostředí, kde je alkohol naprostým tabu, a tak nemají žádné znalosti o sortimentu alkoholických nápojů. Slova alkohol a víno pak pro ně mohou být synonyma. Ostatně, alkohol a víno ve svých konečných důsledcích synonyma také jsou!

[9] Že zná význam záhadných písmen jen Bůh, je obecné stanovisko většiny muslimů. Některé sekty však mají i svá vysvětlení záhadných písmen, kupř. Ahmádia nebo objevitel matematické struktury Koránu Rashad Khalifa. Budoucí vědecké výzkumy možná jednou ukáží jejich přesný význam, bude-li tomu Bůh chtít.

[10] Záleží na tom, jakým principem se verše počítají. Počet veršů Koránu je však konstantní. Číslo 6236 udává přesný počet veršů očíslovaných. K tomuto počtu lze přičíst např. také verše neočíslované jak jsou tzv. Basmaly v úvodu súr. Podobně se lze dopočítat odlišných počtů slov a písmen.

Nový nález starých rukopisů Koránu

Podle zpráv 1. a 2. čísla Moslemische Revue z ledna až června 2000 vydáv. Zentral-Institutem Islam-Archiv-Deutschland byly při opravě Velké mešity v Sanaá pod střechou objeveny

fragmenty Koránu. Jedná se o originální dokumenty z doby blízké působnosti Prorokovy (NMBŽ). Tento objev z r. 1972 je považován za nejdůležitější objev tohoto století. Velká me-

šita v Sanaa byla vystavěna okolo roku 628 našeho letopočtu, tedy ještě v době Prorokova (NMBŽ) života. Nalezeny byly desetitisíce pergamenových a papírových útržků rukopisu

Koránu, mnohé ze 7. – 10. století našeho letopočtu, několik dokonce z doby okolo 50 let po Prorokově (NMBŽ) smrti. Dr. Gerd Rüdiger Puin, expert pro Jemen a znalec Islámu na Saarbrücker Fachrichtung Orientalistik byl pověřen jako světově uznávaný specialista konservováním silně poškoze-

ných, často svinutých a rozpadajících se rukopisů. Zbytky rukopisů Koránu nebyly odhozeny, nýbrž pietně uloženy na půdu mešity (Mezi střechem a kazetový strop). Pergamenové zlomky jsou starší, drahý pergamen byl brzy nahrazen levnějším papírem. Zlomky pocházejí z 926 různých ru-

kopisů. Dr. Puin se věnuje pravopisu a jeho vývoji a dřívějším formám arabské kaligrafie. Hrabě Bothmer iluminacím, zdobícím prvům. Ty nejen zdobily, nýbrž i rozdělovaly Korán na sůry a verše.

Římská deklarace lidských práv

25. až 27. února 2000 se konala v Islámském kulturním centru v Římě mezinárodní konference Lidská práva v Islámu.

Zúčastnilo se množství významných osobností jako např. saúdský ministr spravedlnosti Abdulláh Al-Shaikh, zástupci italské vlády, zástupci Vatikánu a diplomaté pracující v Itálii. Na zasedání promluvili saúdský ambasador v Itálii princ Muhammad Ibn Nawwaf, generální tajemník MWL Dr. Al-Obeid, generální tajemník organizace Islámská konference Dr. Ezzeddin Laraki, generální tajemník OSN Dr. Kofi Annan, generální tajemník Ligy arabských států Dr. Ismat Abdul Majeed, nejvyšší šejch Al-Azharu Dr. Muhammad Syed Tantawi a prezident Mezinárodní asociace právníků Louis Delgado da Molina.

Princ Muhammad Ibn Nawwaf zdůraznil, že lidská práva jsou darem Boha Všemohoucího, žádná osoba ani instituce je nemá právo omezovat nebo zasahovat do jejich principů. Islám byl zjeven pro dobro lidstva a jeho principy jsou v souladu s lidskou přirozeností. Islám úspěšně obhájil lidskou svobodu, nezatíženou jakýmkoliv druhem otroctví a podpořil osobní prospěch, vědomí a touhy. Islám není jen formou vztahu člověka k Bohu, ale určuje také vztahy mezi jedincem a společností. Práva jsou v Islámu další stránkou povinností. Člověkem vyhotovené zákony a nařízení se nikdy nemohou stát tak posvátnými a nedotknutelnými jako právo šaría předepsané Bohem.

Islám směřuje k nastolení spravedlnosti, harmonie a míru nejen na zemi, ale i v celém vesmíru. Islámu jsou cizí veškeré formy tyranie, ponižování a zotročování člověka člověkem. Proto se nesmí pohlížet na muslimy jako na ty, kteří stojí v opozici k současným oficiálním představám o lid-

ských právech, podotkl Dr. Al-Obeid.

Islám byl prvním systémem, který položil základy lidských práv, a muslimská obec za doby Muhammada - nechť mu Bůh žehná a dá mu mír - a pravověrných chalífů tato práva také skutečně naplnila. Lidská práva začínají u člověka ještě před jeho narozením, doprovázejí ho celým životem a neopouští ho ani po jeho smrti. Nebyl to Islám ani muslimové, kdo se podepsal na vzniku, průběhu a následcích dvou nejkrvavějších válek, které historie lidstva poznala, dvou světových válek v minulém století.

Hovořilo se o lidských právech v různých společenských systémech, o dnešní realitě s naplňováním lidských práv v islámských společnostech, o lidských právech a rozvoji, o lidských právech v teorii a praxi (izraelská okupace a vraždění Palestinců, izraelská okupace Libanonu, ruská agrese proti Čečensku, situace v Kašmíru, v severním Irsku, na Srí Lance, v Indonésii, v oblasti Perského zálivu, v některých částech Asie a Afriky), o lidských právech v islámské výuce, o islámském pohledu na Všeobecnou listinu lidských práv, o právech ženy a dítěte v Islámu, o právech nemuslimů v islámských zemích a o právech a problémech muslimů v zemích západních.

V závěru konference byly vynešeny následující požadavky:

- * Připojení výnosů lidských práv ke zdroji, který respektuje vyznání a náboženské hodnoty stanovené Bohem prostřednictvím Jeho proroků a poslů.
- * Založit vazbu mezi právy a povinnostmi v kontextu s balancováním funkcí lidské bytosti a jejich požadavků na podobu rodiny, společnosti a obývání Země; bez odvracení se od vůle Boží.

* Uvážit příspěvek nevládních organizací k pracím na znovusepsání listin a principů lidských práv jako pozitivních snah v uskutečňování rozhodnutí a pomoci těmto nevládním organizacím k dosažení integrovaného pohledu a zahájit intenzivní práce na ochranu jedince a jeho práv.

* Podporovat konstruktivní dialog mezi různými kulturami a civilizacemi s cílem pomoci lépe porozumět lidským právům a chránit společnost proti válkám a ozbrojeným konfliktům. V případě jejich vypuknutí minimalizovat ničivý účinek na člověka a životní prostředí.

* Obstarat prostředky k odstranění případů diskriminace mezi členy lidské společnosti na základě rasy, barvy, jazyka a národní příslušnosti.

Symposium si přeje přinést všem vládám a vládním i nevládním organizacím vzkaz, že islámské právo obsahuje záruky, které by mohly pomoci uskutečnit integraci a rovnost ve společnosti. Přeje mnoho úspěchů v úsilí o poskytnutí dobra lidstvu.

Hidžra – počátek islámského letopočtu

Vladimír Sáška

Nedávno jsme si připomněli jeden významný den v islámském kalendáři – Nový rok. Skončil 12. měsíc dzúhidžda a začal měsíc muharram 1. měsíc nového roku. Je to příležitost k tomu, abychom se ohlédlí za minulým rokem, co jsme udělali dobrého a špatného, a je to i příležitost k tomu, abychom si připomněli některé události z historie a poučili se z nich.

Hlavně bychom si měli uvědomit, že je třeba znát islámský kalendář, i když skutečnost je taková, že mnoho muslimů ho nezná a neví, jaký je právě měsíc nebo dokonce rok. Přitom podle islámského kalendáře se stanovují všechny lhůty, zmiňované v islámském právu, podle něj se postíme ramadán, konáme pouť do Mekky, počítáme povinnou almužnu (jednou za 12 lunárních měsíců) a podobně.

Šestého dubna tedy začal rok 1421 podle islámského kalendáře. Jak vlastně došlo k odpočítávání islámského letopočtu a kdo o tom rozhodl? Arabové znali měsíce lunárního kalendáře již před Prorokem (necht' mu Bůh žehná). Ale až za druhého chalify Omara ibn Al Chattába vyvstala potřeba počítat roky podle lunárního kalendáře. Muslimové tehdy přemýšleli, kterou významnou událost by určili za počátek letopočtu. Uvažovali o několika možnostech:

- 1) narození proroka Mohameda (necht' mu Bůh žehná)
- 2) rok, kdy se stal prorokem (rok zjevení prvních veršů Koránu)
- 3) jeho noční cesta (z Mekky do Jeruzaléma a z místa Skalního dómu do nebe),
- 4) rok Prorokovy emigrace z Mekky do Jathribu (Medíny).

Všechny výše uvedené události byly velmi důležité, ale muslimové si uvědomovali, že islámský letopočet by měl odpočítávat historii muslimského národa. A nejdůležitější událost, která prakticky přispěla k jeho rozvoji a k jeho jednotě, byla právě Prorokova emigrace. Pokud chceme najít, kde je skutečný počátek muslimského národa, kdy muslimové založili první stabilní komunitu, odkud se pak

Islám rozšířil do ostatních částí Arabského poloostrova a daleko za jeho hranice, tak toto vše mělo začátek právě díky Prorokově emigraci z Mekky do Jathribu. Došlo k ní roku 622 křesťanského letopočtu. Roky podle lunárního a solárního kalendáře nelze jednoduše sčítat, protože lunární rok je přibližně o 11 dní kratší.

Prorokova emigrace byla vynucená. Podívejme se na situaci v Mekce v prvních letech jeho prorockého působení. Mohamed (necht' mu Bůh žehná a dá mu mír) začal šířit víru v jediného Boha asi 12 let před svou emigrací (tj. roku 610, kdy mu bylo 40 let). Poselství Islámu vyzývalo všechny lidi k víře v jediného Boha bez jakýchkoliv společníků, k víře v den posledního soudu, že všichni jednou staneme před Bohem a budeme se zodpovídat ze svých skutků, k víře ve všechny proroky a knihy Boží. Islám také vyzývá k dobrým a ušlechtilým vztahům ve společnosti a dává jim pravidla. Několik lidí v Mekce brzy uvěřilo tomuto novému poselství a uvěřilo tomu, že Mohamed (necht' mu Bůh žehná) je Boží prorok. Ovšem na druhé straně bylo i dost těch, kteří byli proti němu, a byli mezi nimi i členové vlivných mekkánských kruhů. Nelíbilo se jim, že Mohamed (necht' mu Bůh žehná), byl proti jejich modlám, které měli za prostředníky k Bohu. Rovněž se jim nelíbilo, že Islám hlásal rovnost všech lidí a sociální spravedlnost, vybízel k propouštění otroků, dával práva ženám a pod. První muslimové byli v Mekce vystaveni tvrdé represí a pronásledování, které bylo trojího druhu:

- 1) různé druhy perzekucí – včetně fyzického týrání a trestů
- 2) zesměšňování muslimů i samotného proroka Mohameda (necht' mu Bůh žehná) – že byl lhář, básník, blázen apod.
- 3) blokáda muslimů – přerušení veškerých vztahů, zákaz obchodu, sňatků apod.

Nevěřící Mekkánci nutili muslimy, aby se vzdali své víry, někteří z muslimů již v prvních letech za víru zemřeli. V té době se nebránili, nebyl

ještě zjeven verš z Koránu, který by jim to dovoloval. Ke zjevení takového verše došlo až po emigraci, přibližně ve třináctém roce prorockého působení Mohameda – Korán 22:39-40 (A těm, kdož chtějí, je dovoleno, aby bojovali kvůli tomu, že jim bylo ukřivděno. A Bůh věru je schopen poskytnout jim pomoc, těm, kdož byli bezprávně vyhnáni ze svých domovů jedině proto, že říkali: „Pánem naším je Bůh!“ A kdyby byl Bůh nezahnal jedny lidi druhými, věru by byly bývaly zničeny poustevny, kostely, modlitebny a místa klanění, v nichž hojně je vzpomínáno jména Božského. - A Bůh vskutku pomůže těm, kdož pomáhají jemu - a Bůh věru je silný, mocný.).

Prorok hledal způsob, jak zachránit muslimy v Mekce. Rozhodl o emigracích dvou skupin muslimů do Habše (dnešní Etiopie), ale to situaci neřešilo. Poté, co se nepodařilo získat na svou stranu obyvatele oázy Taif nedaleko Mekky, naskytl se muslimům možnost přesídlit do Jathribu, kde jim byla situace mnohem více nakloněna. Prorok přikázal muslimům emigrovat do Jathribu, a až většina z nich odešla, i on se přichystal na cestu. V té době již bylo jeho pronásledování velmi intenzivní a šlo mu o život. V Mekce nechal svého bratrance Alího ibn Abí Tálib, který měl vrátit všechny věci, které byly Prorokovi svěřeny do úschovy, jejich majitelům. Mohamed (necht' mu Bůh žehná) byl totiž znám svou důvěryhodností a čestností a již před tím, než se stal prorokem, byl přezdíván Al-Amín (Důvěryhodný) a i nevěřící si u něj nechávali v úschově své cennosti.

Roku 622 se Prorok vydal se svým nejbližším přítelem Abú Bakrem na cestu do Jathribu. Odešli v noci nikoliv směrem na Jathrib, ale směrem opačným, aby zmátli své pronásledovatele. Potom se zdržovali asi tři dny v malé jeskyni nedaleko Mekky. O dění v Mekce byli dobře informováni od syna Abú Bakra Abdulláha, který za nimi pravidelně chodil. Jídlo a vodu jim nosila Abú Bakrova dcera Asmá. Pomáhal jim i Ámir ibn Fuhaira, který byl ve službách Abú Bakra jako pasák ovcí. Pásl stáda ovcí

právě v těch místech, aby byly zakryty stopy těch, kteří chodili za Prorokem a Abú Bakrem do jeskyně. Nevěřící Mekkánci vypsalí za dopadení nebo zabití Proroka v té době vysokou odměnu 100 velbloudů. Po třech dnech přišel k jeskyni Abdulláh ibn Uraiqid, se kterým měl Prorok domluveno, že je bude doprovázet na cestě do Jathribu. Abdulláh ibn Uraiqid znal velmi dobře krajinu a dovedl se v ní obratně pohybovat. Prorok jej vybral i přesto, že nebyl muslim, ale důvěřoval mu, že ho nezradí. Opět nešli pří-

mou a nejkratší cestou, ale na různých místech se od ní odchylovali, aby ztížili svým nepřítelům pronásledování. V Jathribu byl již Prorok očekáván a vítán svými společníky, jak z řad emigrantů z Mekky (muháđžirů), tak i z místních muslimů (ansár). Název města byl posléze změněn na Madínat Rasúlilláh – Město Prorokovo, zkráceně Medína.

Prorok Mohamed (nechť mu Bůh žehná) musí být naším vzorem a jeho život i životy jeho společníků jsou pro nás zdrojem poznání, ze kterého

se můžeme stále učit. I z této historie bychom si měli vzít poučení. Prorok byl celý život chráněn Bohem a jistě by mohl odejít za bílého dne z Mekky přímo do Jathribu. On však postupoval velmi promyšleně, skrýval se a mátl nepřítelům, aby nebyl dopaden. To by měl být příklad i pro nás, že pokud chceme něčeho dosáhnout, musíme se o to snažit a tvrdě pracovat, povoleným (halal) způsobem a prosit Boha, aby nám pomohl. Nestačí čekat, že za nás Bůh všechno vyřeší, aniž bychom se sami přičinili.

Oslava Velkého svátku

Velký svátek (Íd al Kabír), kterému se také říká Svátek oběti (Íd al Adhá) muslimové na celém světě oslavili 16. března. Podle islámského kalendáře tento svátek připadá vždy na 10. den měsíce dzúl-hidždža. I muslimové v České republice, především v islámských centrech v Brně a v Praze, se sešli k oslavě tohoto svátku. Pro

muslimy žijící v Praze a okolí to byl první Velký svátek, jehož oslavy proběhly v loni otevřeném Islámském centru v Praze 9 - Kyjích.

Den před Velkým svátkem se nazývá Den Arafátu. To proto, že právě tento den, 9. dzúl-hidždža, tráví poutníci konající velkou pouť do Mekky na planině Arafát, asi 25 km

na východ od Mekky. V tento den drží mnoho muslimů na celém světě půst, který sice nepatří k povinnostem, ale je doporučován. [Abú Qatáda k tomu vyprávěl: Prorok Boží (nechť mu Bůh žehná) byl dotázán na půst v den Arafátu. Řekl: „Je to smytí hříchů z roku předešlého i následujícího.“ (podle Muslima)]. V pražském Islámském centru se v den Arafátu

po západu slunce konala společná večeře, přerušující půst (iftár).

Další den ráno, v hlavní den Velkého svátku, se již do Islámského centra sjížděly stovky muslimů z Prahy i okolí na sváteční modlitbu, po které následovala promluva imáma. Poté byla zábava s občerstvením. Velký svátek však trvá celkem čtyři dny. Ještě jednou se muslimové i se

svými rodinami sešli v Islámském centru, a to na slavnostní oběd, po kterém následoval zábavný program, kvíz pro dospělé a soutěže pro děti. Některé děti předvedly své znalosti z Koránu. Pak přišla chvíle, na kterou se asi 60 přítomných dětí těšilo nejvíce, rozdávání dárků.

Islámské kulturní centrum v Praze 9 je otevřené denně v odpoledních a večerních hodinách, aby tak plnilo svou hlavní funkci – sloužit muslimské komunitě. Současně musí být přístupné pro ty jeho návštěvníky, které sem přivádí zájem o poznání Islámu jako náboženství a způsobu života i pro ty, kteří jen chtějí vidět, jak vypadá muslimská modlitebna. Ná-

vštěvu je možné domluvit i telefonicky na číslech kanceláře Nadace islámského centra – 02/81918876, 81918875 a 81917414 (fax). Zvláštní provoz je v Islámském centru jen v průběhu postního měsíce ramadánu, kdy je mešita otevřená neustále a je zde každý den po západu slunce připravena večeře, přerušující půst a vždy po večerní modlitbě probíhá nepovinná společná modlitba taráwih, při které je během ramadánu po částech nahlas recitován celý Korán.

Každý pátek se muslimové scházejí ke společné sváteční modlitbě, před kterou si poslechnou promluvu imáma, která by je měla poučit na nějaké téma. Tyto promluvy jsou v praž-

ské modlitebně již delší dobu přednášeny nejen v arabštině, ale jsou ve zkrácené podobě přeloženy i do českého a anglického jazyka, protože se tu scházejí věřící mnoha národností.

Z pravidelných akcí, které se konají v Islámském centru, mají již několikiletou tradici setkání a přednášky pro české muslimy, konané každou druhou sobotu od 11 hodin. Každou sobotu v podvečer jsou připravené lekce, během kterých se čte z Koránu, vysvětlují se přečtené verše (tafsír) a čte se z životopisu Proroka (súra) nebo je probírán některý z hadísů. Od února zde probíhá jednou týdně výuka arabštiny pro ženy.

Islámská nadace v Praze

Ekumenická setkání za ukončení války v Čečensku

Vladimír Sánka

Během posledního půl roku proběhlo mnoho protestů proti válečnému tažení ruské armády v Čečně. Můžeme k nim připočítat i několik setkání zástupců různých náboženství, která se uskutečnila v Praze. Konala se buď samostatně, nebo byla součástí širší pojeté demonstrace, které se účastnili i někteří představitelé našeho politického a kulturního života. Na poslední z nich, tzv. tryznu za oběti v Čečensku přišel do jízdárny Pražského hradu i prezident Václav Havel s manželkou. Na vlastních ekumenických setkáních aktivně vystupovali zástupci křesťanských církví (např. Tomáš Halík, Václav Malý, František Reichert, Svatopluk Karásek a další), zástupce Židovské obce (Karol Sidon) a zástupce Muslimské obce. Byli na nich přítomni i někteří čečenská uprchlíci, pobývající u nás v táborech. Při setkání s uprchlíky si uvědomujeme, že se jedná o běžné lidi, různých profesí, vzdělané, otce rodin, jen ne o žádné náboženské fanatiky. Je vidět celá hloubka propasti, která dělí čečenskou realitu od světa sdělované „pravdy“ o boji s teroristy.

Ekumenická setkání nejsou ve světě ani u nás ničím novým. Je vždy lepší, když se spolu příslušníci různých náboženství setkávají a hovoří spolu, než když žijí v izolaci a v předsudcích o tom druhém. Kontakty mezi velkými světovými náboženstvími, pokud probíhají v atmos-

féře vzájemného porozumění a jsou během nich dodržována určitá pravidla, vytvářejí lepší vztahy i celkově lepší klima ve společnosti. To je první význam takových setkání v té obecné rovině.

Když se zástupci jednotlivých náboženství sejdou, aby vyjádřili solidaritu s malým utlačovaným národem a protestovali proti genocidě, ukazuje to, že jsou si v mnoha ohledech blízcí. Monoteistická náboženství (judaismus, křesťanství a Islám) mají mnoho společného, v mnohém si rozumí a vyznávají mnoho stejných hodnot. Proto jim nedělá problém se spolu sejít. Myslím si, že ty důležité rysy, které jsou vlastní všem třem těmto náboženstvím, jen dokazují, že zdroj těchto náboženství je jeden, stejně tak jako i Bůh je jen jeden, který nemá společníka ani sobě rovného.

Správný muslim by neměl být lhostejný k osudu druhých a měl by pomáhat, pokud je to možné. Patří to do okruhu lidské zodpovědnosti. Pomáháme-li druhým v dobré a spravedlivé věci, pomáháme tím i sobě. Bůh je dokonale spravedlivý a dobré skutky, vykonané s dobrým úmyslem, jistě odmění. O tom, které jednání a chování je správné, se můžeme poučit z Božího slova, které Bůh poslal jako vedení pro lidi, a ze života Bohem vedených proroků. Poslední z proroků Mohamed (nechtě mu Bůh žehná) mimo jiné učil: „Tomu, kdo

uleví lidské bytosti ze zármutku tohoto světa, Bůh uleví ze zármutku v den posledního soudu.“ „Není pravým věřícím ten, kdo nemiluje svého bližního tak, jak miluje sebe sama.“ „Každý, kdo přizve někoho k dobru, je jako původce dobra a bude podle toho odměněn, avšak ten, kdo podněcuje zlo, je jako původce zla a bude podle toho potrestán.“

Smyslem těchto setkání je tedy dokázat, že nejsme lhostejní ke zjevným nespravedlnostem a pokud nemůžeme pomoci přímo, alespoň vyslovíme protest a v neposlední řadě i apel na politické představitele, aby se všemi vhodnými prostředky pokusili zastavit zabíjení a utrpení statisíců nevinných obyvatel Čečenska. Myslím si, že právě České země se v minulosti již několikrát přesvědčily, že měřit podle dvojího metru, ustupovat bezpráví a v zájmu zachování míru obětovat malý národ se nevyplácí a zlo nabere o to větší sílu. Všichni lidé jsou si rovni, žádný národ se nesmí povyšovat nad druhý, ani z pozice síly, a upírat mu jeho základní lidská práva. Podle Islámu má lidský život nesmírnou hodnotu, jak ukazuje například verš 5:32 z Koránu: „...aby ten, kdo zabije jednoho člověka – nikoliv pro pomstu na někom anebo za to, že šířil pohoršení na zemi – byl souzen, jako by zabil lidstvo veškeré. A aby ten, kdo oživí jednoho, byl posuzován, jako by oživil lidstvo veškeré.“

Smysl ekumenických setkání v rovině duchovní je modlit se za tyto trpící lidi, aby jim Bůh pomohl a ukončil jejich zabíjení, bolest a utrpení. Věříme, že Bůh může vyslyšet naše prosby. Máme opět příklady ze života proroků, kteří se také obraceli k Bohu se

svými prosbami. Věříme, že každý z nás Boha potřebuje. Můžeme žádat Boha, aby nám dal správné poznání a správné vedení, aby nám pomohl, a stejně tak Ho můžeme prosit, aby pomohl někomu jinému, na kom nám záleží. Vždy je třeba se také v dané vě-

ci přičinit nebo se alespoň o to pokusit. Čím více si připomínáme Boha, tím více nás chrání a pomáhá nám. Proto se na našich ekumenických setkáních také obracíme k Bohu s prosbami, aby ukončil utrpení čečenského národa.

Kdo má právo na Jeruzalém?

Sumajja Hafudová

Žalm 15

1 Žalm Davidův.

Hospodine, kdo smí pobývat v tvém stanu,

kdo smí bydlet na tvé svaté hoře?

2 Ten kdo žije bezúhonně, Vystřihujte se hříchů. Ať skrytého či zjevného, neboť ti, kdož pášou hříchy, budou odměněni za to, co si vysloužili. (6:120)

ten, kdo jedná spravedlivě, Vy, kteří věříte! Buďte přímí před Bohem a buďte svědky spravedlivými. Nechť nenávist k lidu nevěřícímu vás nevede do hříchu tím, že budete nespravedlivými. Buďte spravedliví – a to je blíže k bohobojnosti - a bojte se Boha, neboť Bůh je dobře zpraven o všem, co děláte. (5:8)

ten, kdo ze srdce zastává pravdu, Neodívejte pravdu lží a nezakrývejte pravdu, když ji dobře znáte. (2:42)

3 nemá pomlouvačný jazyk, Vy, kteří věříte! Strážte se přílišného podezřívání druhých, vždyť některá podezření druhých jsou hříchem! Nevyzvídejte a nepomlouvejte se vzájemně!...(49:12);

druhému nedělá nic zlého, ...Ten, kdo činí zlo, bude za to odměněn a nenalezne pro sebe kromě Boha ani ochránce ani pomocníka. A ten, kdo koná dobré a je věřící – ať je to muž, či žena – ten vejde do ráje a nebude ošizen ani o slupku pecky datlové. (4:123-124);

na svého druhu nekydá hanu, Bůh nemiluje rozšiřování zlých řečí, leda u toho, jemuž bylo ukřivděno. (4:148)

4 pohrdá tím, kdo je hoden zavržení, Vy, kteří věříte! Neberte si za přátele ty, kterým je vaše náboženství pro posměch a pro zábavu, ať jsou již z těch, jimž dostalo se Písma před vámi, či ať jsou z nevěřících. A bojte se Boha, jste-li věřící! (5:57);

vází si těch, kdo se bojí Hospodina, Nikoliv, přátel Boží věru nemusí mít strach žádný, a nebudou zarmouceni ti, kdož uvěřili a byli bohobojní. (10:62-63);

nemění. Co odpřisáhl, byť i ke své škodě, Vy, kteří věříte! Dodržujte své závazky. (5:1)

5 nepůjčuje na lichvářský úrok, Ti, kdož pohlcují zisk z lichvy, vstanou z mrtvých jako ten, koho satan potřásl svým dotekem. Bůh však dovolil prodávání a zakázal lichvu. Vy, kteří věříte, nebojte se Boha a zanechte poslední zbytky lichvy, jste-li věřícími (2:275,278);

nedá se podplatit proti nevinnému. Nepohlujte vzájemně majetky své podvodným způsobem! Nedávejte z nich dary soudcům, abyste tak hříšně připravili lidi o část majetku, jsouce si toho vědomi! (2:188);

Ten, kdo takto jedná, nikdy se nezhroutí.

Pokud jsou muslimové poslušní slov svého Písma Božího, pak podle bible smějí pobývat na svaté hoře Sion, neboli v Jeruzalémě.

Jeruzalém má pro muslimy obrovský a nenahraditelný význam. Byl první qiblou (modlitebním směrem), Muhammad – nechť mu Bůh žehná a dá mu mír – podnikl svou zázračnou noční cestu z posvátné mešity v Mekce do Mešity al-Aqsá (Korán 178:1) v Jeruzalémě a odtud uskutečnil výstup do nebe. Mešitu Al-Aqsá prohlásil za třetí nejposvátnější místo Islámu. V roce 638 po Kr. přišel do Jeruzaléma Omar Ibn Al-Chattáb. Křesťané ho požádali, aby se muslimové modlili v jejich kostelech. Omar jejich

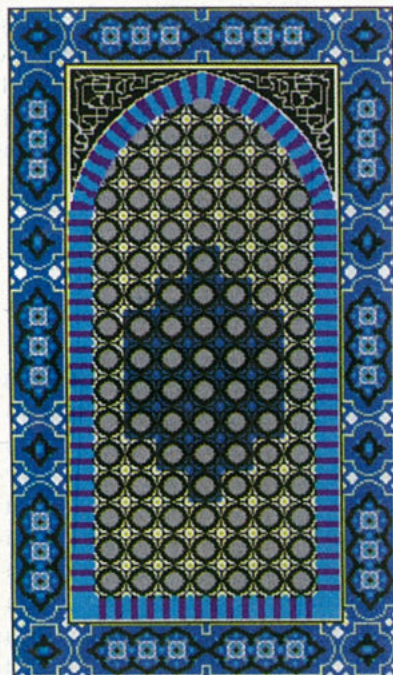
návrh zamítl, z obavy, aby si z toho v budoucnu muslimové nevzali nesprávně pochopený příklad a nezabírali tak křesťanům jejich modlitebny ke svým modlitbám. Omar zachoval náboženský charakter Jeruzaléma. Křesťané byli Omarovi vděční za zavedení míru a bezpečnosti. Od té doby muslimové vystupovali v roli ochránců města a jeho svatých míst. Křesťané byli poctěni předáním svého klíče od chrámu vzkříšení do bezpečné úschovny u muslimů. Do dneška zůstává klíč v muslimské úschově. Jeruzalém se stal v rukou muslimů opravdovým městem míru. Všichni věřící židé, křesťané i muslimové se plně těšili svým právům, žili vedle

sebe v lásce a respektu, nikomu nebylo činěno příkoří.

Avšak v roce 1099 nájezd papežských vojsk ukončil zavedenou vládu míru. Hned při nájezdu papežovi vojáci zmasakrovali 90 000 obyvatel Jeruzaléma. Mezi oběťmi byli příslušníci všech vyznání. Až do příchodu osvoboditele křižáci povraždili asi 200 000 civilistů. Osvoboditel přišel do Jeruzaléma v roce 1187, aby byl Jeruzalém znovu vytržen z krvelačného sevření a odevzdán do rukou mírumilovných. Osvoboditel byl kurdský chrabrý mudžáhid Saláhuddín Al-Ajjubí, kterého považovali za svého osvoboditele i ti křesťané, kteří žili v Jeruzalémě od nepaměti, nikoliv křesťané,

kteří vyslal papež. Všichni nemuslimové žili s muslimy opět v pokoji a Jeruzalém se stal opět pozeňnaným městem míru. Stav míru trval až do roku 1917, kdy Jeruzalém připadl pod britskou správu, a ještě spíše do roku 1948, kdy Jeruzalém začali okupovat sionisté. Od těchto dob čeká Jeruzalém na nového Saláhuddína.

Celý muslimský svět s napětím očekává jednání 13. září, kdy má být rozhodnuto o osudu třetího nejposvátnějšího místa Islámu. V případě, že mu budou vládnout židé, čekají místo, zvané Harám Al-aqsá, Skalní chrám a jejich okolí) tragické změny. Na přilehlém muslimském hřbitově se má stavět, pod Harámem má vést tunel, z mešiny Al-Aqsá, se má stát synagoga, Skalní chrám se má zbořit. A co teprve muslimští a křesťanští useláci!

Budou naplněna slova 15. žalmu ze starého zákona anebo dojde na slova Koránu?: *Ti jimž jsme dali písmo, je znají tak, jako znají syny své. A přece jedna skupina z nich utajuje pravdu zcela vědomě.*

Prameny:

- Ekumenický překlad Bible, Česká ekumenická společnost 1996
- Ivan Hrbek: Korán
- The MWL Journal, Dec. 1995
- The MWL Journal, Dec. 1999
- Hlas muslimských náb. obcí, č. 1-2, rok 2000
- The Muslim World, 8 May 2000

RNDr. Abdulláh Abdul Karím

Odborný asistent na uніверzité v Sheffieldu, Británie

Zelený strom a spalující oheň

Ve Vznešené knize chvályhodný a převeliký Bůh vybídl člověka k přemýšlení a přemítání o nebesích a zemi. Studium stvoření, jeho podob a druhů, vede lidskou duši k upevnění a prohloubení víry. Úsilí o rozmnožení víry ve Stvořitele a následně v Jeho Písmo dokonale organizuje život člověka.

O zázracích stvoření, ať živých či neživých, psalo již mnoho autorů. Svá pojednání zařadili do kontextu s moderní vědou a poukázali na zjevné zázraky v nenapodobitelnosti.

Vznešený Korán obsahuje množství veršů, které v sobě nesou prokazatelné vědecké úkazy a které

překonaly všechny lidské poznatky, které mělo lidstvo k dispozici v době před příchodem vědy, která mohla v plné šíři objasnit jejich význam.

V tomto článku se zaměřím na výklad jednoho koránského verše z Písma Božího jako příklad jedné takové nenapodobitelnosti. Zvolil jsem 80. verš sóry Jásín: *Jenž (Bůh) učinil vám ze stromu zeleného oheň, takže si z něj zapalujete.*

Pochopení verše se může stát snadným, uvážíme-li, že zelený strom a to, co z něj vzniká, je jediným zdrojem paliva ve všech koutech země. Bůh nás mohl seznámit se dřevem nebo se suchým stromem rétorickým

způsobem, přiměřeným lidské duši. Ano, ale nejprve se seznáme s výklady komentátorů Koránu v jeho tafsírech.

Ibn Kathír (madžlid 3/172): „Co začalo tvořit tento strom, byla voda až se stal zeleným, rozkvetl a uzrály na něm plody. Potom se stal suchou hořlavinou, z které může hořet oheň. Stejně tak může činit, co chce, nic ho nezastaví.“

Kátibí řekl: „To, co nechá plát oheň z tohoto stromu je Ten, Kdo je schopen ho vyslat. Řeklo se, že se od tohoto stromu chce *march* a afár**, rostou v Hidžázu, kdo si chce zapálit oheň, přijde, když postrádá zi-

nád*. Vezme si dvě zelené větve a jednu o druhou zapálí. Vznítí se mezi nimi oheň jako od zínadu.“

V tísru Alkarím Alrahmán (madžlid 6) se hovoří o vztahu mezi ohněm a suchým nebo mokřým.

Kurtubí řekl (část 15/55): „Intelligence sama sebe převýšila. Ukázal dokonalost Své moci v oživování mrtvého, čehož důkazem je vyslání žhoucí síly z čerstvé mokré větve.“ Pak měl nějaký nevěřící námitky týkající se živé a neživé hmoty. Živá je teplá a nesuchá, zatímco mrtvá je studená a suchá, a tak se zeptal, jak může z mrtvé hmoty vycházet spalování. „Načeš převeliký Bůh seslal verš: *Jenž učinil vám ze zeleného stromu oheň, takže si z něho zapalujete.* Protože je zelený strom z vody a studená a mokrá voda je proti ohni, a ty se nesmíš. Bůh z něj vyslal oheň, protože On je schopen vyslat z protikladu protiklad a On je nade všemi věcmi mocný. Významem verše je, co zahrnuje march a afár, a to je zínád Arabů.“

Almasír dodává (6/285), řekl Ibn Kutajba:

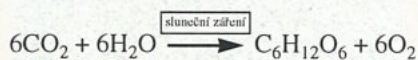
„Chtěl zínady, které používají Arabové ze stromu marchu a afáru.“

4. madžlid uvádí: „Ukázal na Svou moc v oživování mrtvého. Vysílá živý oheň z čerstvé mokré větve, a proto stromy známé pod označením march a afár, když z nich ulomil dvě částí a jednu z nich zapálil o druhou, vznítí se mezi nimi oheň i když byly zelené. Říká se, že march je pohlaví mužské a afár ženské.“

Takovéto tafsíry odpovídají času a místu, v kterých byly sepsány. Osobně jsem se pokusil zažehnout čerstvou větev stromu march o druhou a nenastalo nic z toho, co bylo řečeno. S precizností, seriózností a objektivitou se zaměříme na objevy dnešní vědy, jaké funkce zeleného stromu odhalila, které ani přes veškeré vymoženosti nemůže nahradit žádná továrna lidí. Věda tak otevřela dveře jiným tafsírům a ukázala, že funkce zeleného stromu jsou nenapodobitelné.

Fotosyntéza probíhající v zeleném listu, je jedním z nejdůležitějších jevů přírody a je důležitá pro rostliny, zvířata i člověka. V průběhu fotosyntézy se v roztlinách vyrábí glukóza, jednoduchý cukr, molekuly glukózy se spojují do dlouhého řetězce cukrů zvaných škrob. Ukládá se v rostlinách a člověk a zvířata ho používají jako

základní zdroj energie. Takto funguje zelený list v průběhu dlouhé řetězové chemické reakce. Objev jednotlivých jejích fází trval příslušným odborníkům deset let a můžeme ho vyjádřit následující rovnicí:

Látky, které vstupují do této reakce, jsou velmi jednoduché a četné. Voda pokrývá 3/4 zemského povrchu a oxid uhličitý se uvolňuje ze všech živých stvoření jako odpadní látka během dýchání. A tady je nutno upozornit na další případ dokonalosti Božského stvoření. Oxid uhličitý je základní stavební jednotka živých stvoření. Kdyby se změnilo jeho zastoupení v atmosféře, mohl by se z příkazu Božského zhroudit veškerý život na zemi. Glukóza, produkt chemické reakce, je základním zdrojem energie živých stvoření. Druhým produktem reakce je kyslík, v kterém můj článek vyvrcholí. Každou molekulu glukózy doprovází 6 molekul kyslíku, v čem tedy spočívá význam kyslíku? Každý žák druhého stupně základní školy zná význam kyslíku. Kyslík je nezbytný k hoření ohně, bez kyslíku by oheň nehořel. Na povrchu zemském se zakládá mnoho ohňů, jednak se jimi topí anebo se na nich vaří. Člověk využívá ohně i při mnoha výrobních procesech. Žádný z těchto ohňů nemůže hořet bez přítomnosti kyslíku.

Protože se kyslík hořením spotřebovává, je zapotřebí jeho množství obnovovat. Kdo se stará o tuto obnovu? Kdyby se kyslík spotřebovával bez obnovy, nastal by den, kdy nebude hořet žádný oheň. Ano, zelený strom je ten, kdo provádí tuto práci. Existuje však důležitější oheň, než je ten viditelný. Existuje v každém okamžiku a v každé buňce živé tkáně jakéhokoli stvoření. Každý z nás ví, že lze zabít zvíře, ale také člověka, udušením. A co je principem udušení? Princip udušení spočívá v zástavě přívodu vzduchu do krevního oběhu. A co obsahuje vzduch? Ve vzduchu je obsažen kyslík, a kam kyslík vchází a co způsobuje? V každé buňce živé hmoty je továrnička, pracující ve dne v noci bez únavy a nudy. Lze ji nazvat potravním zástupcem. Dokončuje se v ní štěpení glukózy, mastných kyselin a bílkovin. Štěpení probíhá poz-

volna a uvolňuje se při něm energie, která se spotřebovává při výrobě velmi důležitých látek, základního paliva pro všechny buněčné funkce ať v buňce nervové, svalové anebo třeba v buňce zažívacího ústrojí. Produkci těchto látek zajišťuje buněčná organela mitochondrie. Látky se nazývají energeticky bohaté sloučeniny a nejznámější a nejhodnější z nich je adenzin trifosfát (= ATP). Cyklus, v kterém vrcholí dělení výše jmenovaných látek za současného uvolnění vodíku, se nazývá Krebsův cyklus. Název cyklu je odměnou vědci, který deset let usilovně pracoval na odhalení jednotlivých kroků cyklu.

Vždy si rád vzpomenu na svá studentská léta na univerzitě. Nikdy nezapomenu, jak nám profesor organické chemie demonstroval jednotlivé kroky Krebsova cyklu. V závěru přednášky se studenti zeptali na množství energie skryté v této látce, avšak odpověď studenty zaskočila. S úsměvem poznamenal: „Výzkum Krebsova cyklu trval deset let a vy byste ho chtěli pochopit během jedné přednášky. K tématu se vrátíme při příští přednášce.“ V jednotlivých krocích Krebsova cyklu se uvolňují elektrony vodíku, které pokračují v jiném řetězci chemicko-fyzikálního procesu zvaného dýchací cyklus. Vodík v něm klesá z energeticky nejvyšší hladiny do hladiny nižší a energie, kterou při tom ztratí, se spotřebuje na navázání fosfátové skupiny k molekule adenzin difosfu (= ADP). Vznikne molekula ATP, v které se energie ukrývá ve třetím spoji (ADP-P). Na konci cyklu se elektrony setkají s kationty vodíku a s atomem kyslíku a vytvoří molekulu vody. Po uvolnění energie se dokončí přeměna dvou nebo tří molekul ADP na ATP.

ATP představuje palivo buňky k jakémukoli její činnosti a kdykoliv. A proto se odštěpením fosforu uvolní energie skrytá v ATP. Kyslík zde má významnou funkci, protože se setkává s vodíkem a vzniká voda. Při přednášce, kdy jsme zastavili přívod kyslíku, se zastavil celý dýchací řetězec, spotřebovával se ATP, kyslík se nemohl uplatnit a tak nastala smrt. Zastavíme-li na pár minut přísun kyslíku do mozku, trvale se poškodí jeho tkáň a stejně platí pro všechny ostatní tkáň organismu.

Není tedy kyslík palivem spotřebovávaným každíčným okamžikem v miliardách živých stvoření? Kdyby nedocházelo k jeho obnově, život by dospěl k definitivnímu zániku. A kdo jiný by měl kyslík obnovovat než zelený strom? Četl jsem o jedinečných chemických procesech, při kterých nás zelený strom chrání před oxidem uhličitým, který je produkován jako odpadní látka, ale většina se ho spotřebuje do glukózy, která má funkci energetického zdroje organismů. Nejkouzelnější na celém tématu je, že nejenže kyslíkem rozděláváme oheň, ale kyslík je také nezbytný ke spalování probíhajícímu v buňkách našich organismů. Ve slově Božím se nacházejí hluboké

a hluboké významy. Poznání jedinečného Božího výtvaru nás může ponořit do hloubi záměru slov: *Jenž učinil vám ze stromu zeleného oheň, takže si z něho zapalujete.*

*Podle Al-iaďáz al-ilmí,
rok 1421H, č. 6*

Poznámky k předkladu:

* Anglický předklad významu Koránu pořízený v roce 1411H THE PRESIDENCY OF ISLAMIC RESEARCH, IFTA, podává ve své vysvětlivce číslo 4026 vysvětlení: Zinád byl dřevěný nástroj používaný Araby (arabská metoda). Nástroj se skládá ze dvou částí, které se navzá-

jem o sebe třou. Horní se nazývá afár nebo zund a spodní march. Spodní je prut ze stromu s latinským názvem Cynanchuin viminale, jehož větve jsou holé, nemá listy ani trny. Když se jeho větve zamotají a zafouká vítr, vznítí se mezi nimi oheň.

** Přepisovat jména z arabštiny se stává problémem v případě, že se s nimi setkávám poprvé. Arabský text zaznamenaný bez tzv. taškílu pak nabízí několik možností svého čtení, z nich je správná jen jedna. V těchto případech jsem proto přepsala jen jednotlivé souhlásky a dlouhé samohlásky jmen, nikoliv krátké slabiky.

Izraelci nie sú Semiti a Mojžiš nie je Izraelec?

Dr. Nidal Sáleh

Žiadna kniha na svete neprítahovala pozornosť spisovateľov, bádateľov, kritikov a historikov tak ako Biblia – Starý zákon, svätá kniha židov a kresťanov. Po stáročia bola Biblia predmetom skúmania mnohých vedcov, teológov a historikov.

Biblických bádateľov možno rozdeliť na tri základné skupiny. Prvá skupina, bibliisti, ktorí považujú Bibliu za svätú knihu, ktorá obsahuje od začiatku až do konca božie slová. Biblia podľa nich nie je iba kniha, v ktorej sa hovorí o Bohu, ale aj kniha, v ktorej hovorí Boh k ľuďom. Text Biblie ako taký je PÍSMO SVATÉ a všetky údaje v ňom sú nediskutovateľné fakty. Ide o snahu interpretovať históriu tak, aby bola v súlade s biblickým textom. Druhá skupina, kritici Biblie, naopak považovala Bibliu za výmysel fantázie izraelských pisateľov a zbierku historických dokumentov, ľudových legiend, rituálnych predpisov, mýtov a bájok, ktoré pochádzajú z rozličných epoch. Toto dedičstvo zozbierali a privlastnili si židovskí kompilátori v dosť neskorom období, prevažne v babylonskom zajatí. Príchod epochy veľkých archeologických objavov od polovice devätnásteho storočia ukázal, že všetky legendy, historické udalosti, náboženské koncepcie a články viery sú o niekoľko storočí staršie ako Biblia a sú cudzieho pôvodu, prevzaté z babylonskej mytológie. Pisatelia Biblie

si podľa tejto skupiny bezohľadne privlastnili históriu, kultúru, legendy a tradície národov Mezopotámie a Stredného východu tým, že zmenili mená, hrdinov a podanie, aby ich prispôbovali náboženskej téze a aby pozdvihli postavenie izraelského rodu. Tretia skupina, tiež kritici Biblie, súhlasila s názormi druhej skupiny, ale napriek tomu pripustila, že v Biblí nie sú iba legendy a fantázie, ale v jej rozprávaní čnú ako míňniky isté historicky pravdivé fakty a zaslúži si dôkladný výskum a štúdium, pretože je to jediná kniha, ktorú máme k dispozícii, ktorá nám ponúka informáciu o starodávnych dobách v Mezopotámii a na Strednom východe, o národoch, ktoré túto oblasť obývali. Táto skupina mala a má veľmi ťažkú úlohu, pretože vylovila historické fakty z hromady vymyslených údajov, bájok, rozprávok a legiend. Bolo a je to ako vykopanie zlatého prachu z hromady hliny, štrku a skál v zlatom dole. Vďaka ľudovému charakteru povestí nahromadilo sa okolo skutočných udalostí toľko legiend, ľudových podaní, bájí, anekdot a prípoviatok, že sa veľmi ťažko dala odlíšiť pravda od fantázie. Textové vrstvy sa v Biblii poprelinali a pospletali medzi sebou do takého stupňa, že ich vedecké roztriedenie bude ešte po mnoho rokov predmetom práce biblických kritikov.

Dnes už je všeobecne známe, že tvrdenie, že Mojžiš a ostatní po-

roci skutočne napísali príslušné časti Biblie, sa ukázalo mylné a nepravdivé. Kritickou analýzou textu sa zistilo, že v celom Pentateuchu máme dočinenia so štyrmi samostatnými prameňmi, pochádzajúcimi z rôznych období. Dnes už ťažko poprieť, že právne a náboženské ustanovenia, zhromaždené v Pentateuchu bez ladu a skladu, pochádzajú z rozličných čias a sú zhrnutím dlhoročnej obyčajovej praxe. Pripisovať teda jeho autorstvo Mojžišovi je neodôvodnené. Katolícka cirkev vyjadrila v tomto smere pochopenie a v úvode Biblie, vydanom v roku 1960, priznala, že dnes žiadny katolícky teológ neverí, že Mojžiš osobne napísal tzv. Mojžišove knihy, ani neboli napísané pod jeho dozorom. Ďal priznáva, že text Biblie boi napísaný mnohými pisateľmi oveľa neskôr po Mojžišovej smrti a postupne bol prepísaný a zmenený podľa potreby doby a náboženských premien.

Príbehy v Biblii kolovali medzi ľuďmi stovky rokov ako báje a legendy a na ich základe bola Biblia napísaná rôznymi neznámymi pisateľmi po dobu sedem až deväť storočí. Biblický text v dnešnej verzii vznikol oveľa neskôr, až po návrate Židov z babylonského zajatia. Autormi definitívnej redakcie boli kňazi. Dnes vieme určite, že kňazi neboli autormi, ale redaktormi a kompilátormi starších podaní.

Analýza biblického textu ukázala, že v ňom treba rozlišovať tri vrstvy, ktoré boli napísané v rôznych dobách. Najstaršia je Elohimová. Jej charakteristickým znakom je, že Boha označuje slovo Elohim, čo je v hyperskom jazyku množné. číslo boha Ela. Druhá je Jahvova a tretia cirkevná, v nich Boh vystupuje prevažne ako Jahva. Tá prvá vznikla okolo desiateho storočia pred n. l. a obsahuje päť kníh, nazvaných Mojžišove knihy. Postupne, v 8. a 7. storočí pred n. l., sa pridali ostatné verzie a boli pripojené k prvej. Starý zákon dnes obsahuje celkom 27 kníh, ktoré boli napísané za obdobie tisícročia a rozpráva o dobe, dlhej viac ako tisícročie pred n. l.

Biblia bola prekladaná do mnohých svetových jazykov, veľká väčšina prekladov bola zhotovená z hyprejského textu, zvaného „mazorecký text“, ktorý bol prepísaný z radu neznámych, dnes stratených rukopisov. Najstaršia nájdená mazorecká kópia je z roku 895 n. l. Bola objavená v židovskej synagoge v Káhire. Druhý text, zvaný „Septuaginta“, čiže preklad sedemdesiatich, bol vyhotovený v roku 283 pred n. l. dvadsiatimi dvoma pisateľmi v gréckom jazyku, na žiadosť kráľa Egypta Fladefusua. Obsahuje štrnásť kníh, viac ako mazorecký text. Tento text bol uznávaný cirkvou, spolu s mazoreckým do konca desiateho storočia, keď sa cirkev od neho dištancovala a uznala ako jediný oficiálny text mazorecký.

Jednou z najdôležitejších osôb Biblie je Abrahám, typický beduňský šejk, ktorého považujú Židia za praoťca všetkých Židov a Izraelcov. Z jeho potomkov vyšiel rad významných prorokov a božích poslov. Bibliisti veria, že Abrahám pochádza z mesta Uru, ktoré leží na brehu rieky Eufrat, na juhu dnešného Iraku. Abrahám sa podľa nich vysťahoval z údajného domova v starom Iraku so svojou rodinou do Kanaánu, čiže dnešnej Palestíny. „A Tare vzal svojho syna Abraháma, svojho vnuka Aranovho syna Lota, aj svoju nevestu, ženu svojho syna Abraháma Saraju, vyviedol ich z Chaldejského Uru a išli do krajiny Kanaán. Prišli až do Haranu a tam sa usadili. Tareho dni bolo dvestopäť rokov keď Tare zomrel v Harane.“ Gen.11: 31-32.

V zemi Kanaán sa Abrahám stretol so svojím Bohom „Eilom“. Konceptia

tohto boha v Biblii je veľmi primitívna. Správa sa ako človek, mieša sa do záležitostí pozemského života a sľubuje Abrahámovi celú kanaánsku zem ako nový domov, výlučne a naveky pre neho a jeho potomkov. Napriek tomu, že Abrahám bol cudzinec v už obývanej zemi.

„Celú zem, ktorú vidíš, dám tebe a tvomu potomstvu naveky.“ Gen. 13:14.

„Dobre si uvedom, že tvoje potomstvo bude prišielcom v cudzej krajine.“ Gen.15:13. „A v krajine vtedy bývali Kanaánčania a Ferejci.“ Gen. 13:7. Podľa svojej interpretácie biblického textu bibliisti uvádzajú, že sa Abrahám vysťahoval zo svojho domova v Chaldejskom Uru na juhu starého Iraku do zeme Kanaánu, čo leží na západ od starého Iraku, ale bez jasného dôvodu smeroval na sever, do Charranu, ktorý leží na sever od starého Iraku, v Tureckom Arménsku. Táto cesta trvala Abrahámovi 15 rokov, čo je nelogické keď vieme, že cesta z Chaldejského Uru do Kanaánu trvá na nákladných zvieratách najviac týždeň. Tak prečo šiel Abrahám takou dlhou okružnou cestou z Uru do Kanaánu. Výhovorka, ktorá sa hovorí, že šli takou okružnou cestou, aby nemuseli ísť priamo cez strašnú bezvodnú Sýrsku púšť neobstojí, pretože existovalo niekoľko oveľa kratších, obchodníkom známych ciest, ako tá, ktorou sa údajne Abrahám a jeho skupina vybrali.

Biblia vo svojom rozprávaní o Abrahámovej domovine spomenula mesto Ur len mimochodom, o tomto meste nám nedávala žiadne informácie, a preto sa bibliisti domnievali, že je to známe hlavné mesto starodávnych Sumerov. Na druhej strane Biblia opakovane potvrdila mesto Charran ako domov Abraháma a jeho rodiny. „Odíď zo svojej krajiny, od svojho príbuzenstva a zo svojho otcovského domu do krajiny, ktorú ti ukážem. ...Abram odišiel, ako mu rozkázal pán... Abram mal sedemdesiatpäť rokov, keď odišiel z Charranu. Gen.“ 12:1-5.

Biblia ďalej rozpráva, že Abrahám už bol veľmi starý a bol najvyšší čas myslieť na ženu pre syna Izáka. Preto zavolať k sebe dôveryhodného sluhu a poveril ho, aby vybral pre Izáka nevestu z jeho rodného kraja, lebo Kanaánky nie sú vhodné ženy pre Izáka.

A tak sluha putoval do „Aram Naharaim“, mesta Nahura, Abrahámovho starého otca.

Tu povedal Abrahám svojmu sluhovi: „Polož svoju ruku pod moje bedrá, aby som ti prisahal pred pánom Bohom neba a Zeme, že pre môjho syna nevyberieš ženu z kanaánskych dcér, medzi ktorými bývam. Ale pôjdeš do mojej vlasti a k mojim príbuzným vybrať ženu pre môjho syna Izáka.“ Na to sa sluha vybral a šiel do Aram Naharaim. Gen. 24:1-10.

Tu treba spomenúť, že slovenský preklad Biblie, Trnava 1998, pridal k horeuvednému textu vetu: „Do Mezopotámie.“ Tým chce potvrdiť, že Aram Naharaim bola z Mezopotámie. Tento prídavok som nenašiel v českom, v anglickom ani v arabskom preklade.

Izák šiel v otcových stópách a prikázal synovi Jakobovi, aby sa neženil s Kanaánkou, ale aby si vzal ženu z vlasti otca Abraháma. „Nesmieš si vziať ženu z kanaánskych dcér! Vyber sa a chod do domu otca svojej matky a odtiaľ si vezmi ženu z dcér Labana, ktorý je bratom tvojej matky.“ Jakub sa teda vybral a putoval do Haranu. Gen. 28 :1-10.

Tu tiež stojí za zmienku, že slovenský preklad, Trnava 1998, prídava k horeuvednému textu vetu: „Do sýrskej Mezopotámie“. Toto v českom, anglickom ani arabskom texte nenájdem. Naopak, vo veľmi starom rukopise Biblie, ktorá obsahuje len Mojžišove knihy, som našiel, že rodný kraj Abraháma a jeho otca je Churrašan, v strednej Ázii, odkiaľ sa vysťahovali do Haran, kde sa usadili a tam Tare, Abrahámov otec, aj umrel.

Biblia už nespomína chaldejský Ur a vôbec Mezopotámie, ako rodné miesto Abraháma a jeho rodiny, ale miesta Haran, Aram Naharaim a Faddan Aram; ktoré ležia na sever od starého Iraku a na území starého tureckého Arménska. Biblia nám rozpráva, že praoťcom Abraháma je Noah. „Abrahám je Tareho syn Nachora, syn Saruga, syn Reua, syn Falega, syn Hebera, až na Noaha.“ Gen. 11:10-26. Na druhej strane nám Biblia v kapitole O potope rozpráva, že koráb s Noemom po upadnutí vody zastal na vrchu Ararat. Gen. 6,7,8. Historíci, medzi nimi známy historík Hrošioš alebo Orosios, potvrdili, že spomínaný vrch Ararat leží v tureckom Arménsku.

V knihe Genezis nám Biblia rozpráva o stvorení sveta a začiatkoch ľudstva a raji, v ktorom Boh človeka vysadil. Ľudstvo podľa Biblie samozrejme znamená Abrahámov rod. Potom pán Boh vysadil na východe, v Edene RAJ a tam umiestnil človeka, ktorého stvoril. Z Edenu vytekala rieka, ktorá mala zavlažovať raj. Rozdeľovala sa odtiaľ a tvorila štyri toky. Meno prvého je Pišom. Meno druhej rieky je Gihon... Meno tretej je Hidekel – „Tigris“... A štvrtá je Perat – „Eufkrat“. Gen.2: 8-14. Po dôkladnom skúmaní sa nenašlo miesto na ktoré by sa hodil tento popis, iné než Arménske vrchy, odkiaľ pramenia štyri rieky, Tigris a Eufkrat, ktoré tečú do Iraku a tvoria Mezopotámie, a rieky Kura a Arax, ktoré tečú do Kaspického mora.

Z horeuvedného vidíme, že biblické texty nám opakovane hovoria, že rodný domov Abraháma a jeho otca nie je Mezopotámia, ako sa biblisti domnievajú, ale oblasť, ktorá leží v tureckom Arménsku.

Pobyt Izraelcov v Mezopotámii bol viac než tisícročie po Abrahámovej dobe, a to v babylonskom zajatí. Trval okolo štyri storočia, počas ktorých zozbierali, spracovali a prívlastňovali si dedičstvo tamojších národov a vytvorili pre seba históriu.

Zostáva jedna otázka. Čo mieni Biblia so spomínaným mestom Ur, údajným rodným mestom Abraháma? Prekladatelia Biblie ho nazývajú „Chaldejský Ur“ a biblisti napriek nedostatku akýchkoľvek informácií v Biblii o tomto meste tvrdia, že je to staré známe mesto Mezopotámie, hlavné mesto starodávnych Sumerov. Mesto Ur prežilo vo svojej sláve viac než tri tisícročia až do doby Chaldejskej dynastie, kedy sa stalo chaldejským Urom. Slávne mesto Ur sa stalo chaldejským Urom oveľa neskôr, viac než tisíc rokov po Abrahámovej dobe.

Kritici Biblie, biblisti, medzi nimi aj známy biblista Majer, museli priznať, že sa nenašiel čo len jeden jediný dokument, ktorý by čo len náznakom potvrdil existenciu Abraháma a jeho rodiny a ich pobytu v meste Ur alebo vôbec v Mezopotámii. Historických dokumentov rôzneho druhu bolo objavených toľko, že absencia akýchkoľvek informácií o existencii Abraháma v Mezopotámii donútila niektorých

kritikov Biblie domnievať sa, že Abrahámová osoba je rozprávková a v skutočnosti vôbec neexistovala.

Egyptológ Dr. Al Kimný píše vo svojej knihe „Abrahám a neznáma história“, ktorá vyšla v arabčine, že nenašiel v Mezopotámii ani v Egypte žiadny dokument, čo by len náznakom potvrdil existenciu Abraháma v Mezopotámii alebo v Egypte. Po dôkladnom štúdiu biblického textu a medzi riadkami Biblie a po zložitej lingvistickej analýze biblických mien a názvov došiel Dr. Al Kimný k záveru, že mená patriarchov sú v skutočnosti názvami kmeňov alebo miest, odkiaľ pochádzajú a že Abrahám pochádza z indoeurópskych kmeňov, ktoré obývali južné oblasti starého tureckého Arménska. Ďalej uvádza, slovo ur znamená „mesto“ ako také a udáva ako príklad okrem iných mesto „Uršelim“, dnešný Jeruzalem, čo znamená mesto mieru. Ďalej píše, že hyprejský mazorecký rukopis Biblie neuvádza názov rodného mesta Abraháma ako „chaldejský Ur“, ale „Ur Kesidím“, čo v preklade znamená mesto Kassitov. Pôvod Kassitov nie je úplne známy. Usadili sa na severe Mezopotámie, na území starého tureckého Arménska a dlho ohrozovali susedov a neskôr prenikli do Mezopotámie, kde založili dynastie. Obdobie jejich panstva v Babylónii sa označuje za „storočie temna“. Dr. Al-Kimný ďalej uvádza, že v starých dokumentoch nájdeme, že dlho ústne kolovali zmienky o tom, že Abrahámov rodné mesto leží na sever od Mezopotámie, čo v priebehu doby nahradila biblicistická domienka, že Ur leží na juhu Mezopotámie. Na potvrdenie svojho dohadu Dr. Kimný uvádza niekoľko dôkazov napríklad, že Abrahám je podľa Biblie potomkom Sema, ktorý je praotcom všetkých Heberových synov. Jafet, Semov brat a jeho rod obývali podľa Bible územie Sema a jeho rodu. Jafet je tiež podľa Biblie praotcom starodávnych Turkov, ktorí obývali územie starého tureckého Arménska a územie blízke. Podľa Dr. Kimného nie je v Biblii žiadna zmienka o tom, že Abrahám pochádza zo známeho historického mesta Ur, ležiaco v Mezopotámii. Toto sú neskoršie dohady biblistov, ktorí sústredili pozornosť na mesto Ur a zanedbali opakované zmienky v Biblii o tom, že Abrahámov rodné mesto je Aram

Nahariem a Háran, ktoré leží na sever od Mezopotámie, na južnom okraji starého tureckého Arménska. Biblia hovorí, že Abrahám „blúdiaci Aramejčan.“ Dt. 26:5. O Aramejcoch sa pôvodne hovorilo, že sú Semiti, no dnes prevláda názor, že Aramejci boli Indoeurópania a pochádzali z Arménska, kde sa vo vykopávkach našlo množstvo tabuliek so starou aramčinou. Našli sa tam tiež pôvodní obyvatelia, ktorí rozprávajú dodnes starou aramčinou. Dr. Kimný dospel k záveru, že Abrahámov rod pochádza z malého kmeňa, jedného z indoeurópskych aramejských kmeňov. Aramejčania pochádzali z Arménie a odtiaľ vo vlnách prenikli do Sýrie a Mezopotámie. Dr. Kimný píše vo svojej knihe: „Mojžiš a posledné dni tal-alámárne, zväz. 5,“ že francúzski historici vo svojej štúdiu, ktorá bola nedávno vydaná vo knihe s titulom „Nežidovský Mojžiš“, dokázali, že Židia nie sú Semiti, ale sú arménskeho pôvodu.

Druhá najdôležitejšia biblická osoba, ktorá hrá jednu z hlavných úloh v dejoch Biblie, je osoba Mojžiša, zakladateľa judeizmu. Mojžišova osoba, je kontraverzná a bola predmetom skúmania mnohých vedcov, teológov, historikov a kritikov. Mojžiš je podľa názoru niektorých vedcov najväčmi zmytologizovanou a najtajomnejšou postavou biblickej histórie. Vedci sa pokúsili odpovedať na mnoho otázok, ktoré provokovala táto osoba. Kto to bol a z akého rodu pochádzal? Kedy sa narodil a kde? Ako umrel a kde, a kde bol vychovávaný a kým? Kedy odišiel z Egypta a prečo, s kým a kam odišiel? Jeho údajný útek z Egypta a otázka prekročenia mora? Jeho učenie a viera a mnoho iných?

Mnoho otázok zostalo do dnešného dňa nezodpovedaných. Vedci zápasili s obrovskými ťažkosťami, aby vylúpili z legendy jadro pravdy. Napriek neobyčajnému úsiliu v tomto smere niet medzi nimi zhody v tom, čo sa v skutočnosti stalo a čím Mojžiš vlastne bol. S rastúcim časovým odstupom nadobúda prevahu element legendy a znižuje sa element historickej pravdy.

Napriek mnohým historickým dokumentom rôzneho druhu, objaveným v Egypte, ktoré podrobne opisovali historické deje v Egypte a okolí, chyba v nich akákoľvek informácia o Mojžišovej osobe. Toto mlčanie vy-

volalo u niektorých kritikov domienku, že Mojžižova osoba je rozprávková a v skutočnosti vôbec neexistovala. V týchto dokumentoch tiež nenájdeme zmienku o nijakom židovskom princovi Mojžišovi alebo niekom inom, kto by bol veliteľom egyptských vojsk a potom sa stal kráľom južného Egypta, predtým, než utiekol z Egypta, ako nám rozpráva Telmud. Telmud rozpráva, že židovský princ Mojžiš si dal Egyptskú korunu na hlavu a stal sa dobrým a spravodlivým kráľom do tej doby, než sa zlí Egyptania proti nemu nespísahali a z Egypta ho vyhostili. V dokumentoch nenájdeme ani žiadnu zmienku o potopení egyptskej armády alebo potopení akéhokoľvek faraóna. Moderné vedy a vedecké výskumy faraónskych múmii tiež tvrdenie Biblie vyvrátili.

Historici odmietli tvrdenie Biblie, že „...izraelský ľud v Egypte bol mocnejší a početnejší ako Egyptania a egyptská krajina bola nimi preplnená.“ Ex. 1:7-10. Toto tvrdenie nie je logické a je v rozpore s historickými faktami. Aj historici považovali tvrdenie Biblie, že Izraelci, ktorí odišli z Egypta s Mojžišom, „Bolo ich asi šesťstotisíc pešo idúcich mužov, okrem detí.“ Ex. 12:37, za nelogické a v rozpore s historickými faktami a samotnou Bibliou. Keď prípočítali deti a ženy k uvedenému číslu, potom počet Izraelcov, ktorí odišli s Mojžišom, bol okolo dvoch zníliónov osôb. Tento počet je neskutočný a nelogický, keď vieme, že Biblia nám rozpráva, že osôb, ktoré sa nasťahovali s Jozefom do Egypta, bol sedemdesiat a nie je možné, ak to počítame, ako chceme, aby sedemdesiat osôb za štyristo rokov, vyplodilo taký obrovský počet potomkov. Každý znalec pomerov vo vtedajšom Egypte a na Sinajskom polostrove vie, že o potvrdení Biblie, nemôže byť ani reči. Každý človek si dnes vie ľahko predstaviť, aké územie by takýto počet musel zabrať, nie možné ho pomestiť do jedného tábora, ako tvrdí Biblia.

Vedci tiež nevedia vysvetliť tú veľkú historickú medzeru vo bibliickom rozprávaní, ktorá nastala po Jozefovej smrti. Po Jozefovej smrti nastáva v Biblii zarážajúca medzera, zahŕňujúca štyristo rokov izraelských dejín. Potom máme odrazu rozprávanie o udalostiach, súvisiacich s Mojžišovou osobou.

Legenda o Mojžišovom narodení prezrádza zarážajúce zhody s legendami iných národov Mezopotámie a okolitých národov. Zrod národných hrdinov obyčajne sprevádzajú dramatické okolnosti. Ako nemluvnáta bývajú často spúšťaní do vody v košoch. Ľudové podanie obyčajne uvádza, že dieťa bolo vychované na dvoroch cudzích kráľov. Z klinových textov napríklad vieme, že veľký kráľ Sargon, ktorý roku 2350 pred n. l. založil v Mezopotámii Akkadskú ríšu, mal podobné osudy ako Mojžiš. Jeho matka ho porodila v tajnosti a zanesla do rieky v koši, ktorý bol vymazaný smolou. Nemluvína bolo vylovené z rieky robotníkom, ktorý bol zamestnancom pri zavlažovaní polí.

Príbeh o narodení Mojžiža v Biblii sú prám rozprávkové a každý, kto pozná vtedajšie pomery v Egypte a zvlášť medzi Egyptanmi a ľuďmi, nemôžeme ho prijať ako skutočný. Biblia uvádza, že: Šiel istý muž z kmeňa Lévího a vzal si za ženu Lévího dcéru. Žena počala a porodila syna „Mojžiša“... Vzala papyrusový košík, vymazala ho asfaltom a smolou, vložila doň chlapca a položila ho do trstia na brehu Nílu. Tu sa prišla k Nílu vykúpať faraónova dcéra a zbadala medzi trstinou košík. Keď ho otvorila, uvidela dieťa. Prišlo jej ho ľúto a povedala: „To je z hebrejských detí.“ Potom poslala po chlapcovu matku. Žena chlapca vzala a vychovala ho. Keď chlapec odrástol, zavieali ho k faraónovej dcére. Stal sa jej synom a ona mu dala meno Mojžiš, vraviac: „Ved som ho z vod vytiahla...“ Ex. 2/1 -10.

Jednou z najfascinujúcejších vedeckých úvah bola a ešte je, kto bol Mojžiš ako tvorca židovského náboženstva. Vedci, ktorí sa venovali výskumu tejto otázky prišli k záverom, že v Mojžišovom učení sú jasné prvky sinajského a egyptského vierovyznania. Pravdepodobne ho najväčšmi ovplyvnil egyptský faraón Achnaton, tvorca monoteizmu, náboženstva jedného boha Atona, uctievaného pod znakom slnka s dlhými tenkými ramenami.

Teória o Achnatonovom vplyve na Mojžišove náboženské názory zostala predmetom štúdia a špekulácií vedcov. Vedci objavili fascinujúce podoby medzi Mojžišovým a Achnatonovým učení. V bibliickom texte sa našiel celý rad príkladov Achta-

novho vplyvu. Deurant a Breasted napríklad ukázali zarážajúcu podobu medzi Achnatonovými modlitbami a hymnami k svojmu Bohovi a biblickými žalmami a prísloviami. H. Breasted a Artur Wikal porovnali jednu z Achnatonových modlitieb s inou z biblických žalmov a došli k záveru, že totožnosť medzi nimi nemôže byť náhodná.

Známy vedec a psychológ Freud vo svojej knihe „Mojžiš a monoteizmus“ uvádza, že Mojžiš je rodeným pôvodom i kultúrou, Egyptanom a naznačuje, i keď nie priamo, že tvrdenie Biblie o hebrejskom pôvode Mojžiša je úplne vymyslené. Freud verí, že Mojžiš bol egyptský princ a nepatril k hebrejskému rodu, vieru a učenie prevzal od svojho pána Achnatona. Niektorí učenici vyslovili predpoklad, že Mojžiš bol Egyptanom, ktorý sa ako prenasledovaný vyhnanec pridal k hebrejským kmeňom a po čase sa stal ich vodcom. Starý egyptský historik Mantió potvrdil egyptský pôvod Mojžiša a potvrdil zároveň, že pri exode z Egypta ho nasledovali egyptskí zástancovia Achnatonovej víry a nie cudzinci. Úzky vzťah medzi Achnatonovým a Mojžišovým učením viedol niektorých vedcov k domienke, že obaja, Achnaton a Mojžiš, sú jedna a tá istá osoba. Achnaton podľa nich je sám Mojžiš a je veliteľom exodu z Egypta. Táto domienka narazila na tvrdenie biblistov a niektorých historikov, že Achnaton vládol v rokoch 1377 – 1358 pred n. l., približne sto rokov pred Mojžišom. Toto tvrdenie vychádzalo z textu Biblie, že Izraelci boli zotročení pri budovaní nového mesta Ramsesa. Ex.1:B-12. A že toto mesto bolo postavené za vlády Ramsesa druhého, ktorý panoval v rokoch 1292 – 1234 pred n. l. A že exodus Židov z Egypta sa stal za vlády Ramsesovho syna Merneptaha.

Egyptológ Ahmad Osman, jeden zo zástancov teórie, že Mojžiš je sám Achnaton, tvrdí, že mesto Ramses nebolo postavené faraónom Ramsesom druhým ako sa predpokladalo, ale veliteľom achnatonskej armády, ktorý sa tiež menoval Ramses, a ktorý potom ako Ramses prvý založil devätnástu dynastiu v Egypte. Ahmad Osman ďalej tvrdí, že Achnaton bol veliteľom exodu z Egypta a s ním odišli hlavne jeho egyptskí stúpenci spolu so skupinou Izraelcov; ktorí sa k nemu

pridali. Niektorí bádatelia, ako je napríklad T. Robinson, sa domnievajú, že názov mesta „Ramses“ je neskorým produktom redaktorov Biblie. Iní sa domnievajú, že, názov „Ramses“ v Biblii nepoukazuje na konkrétne mesto, ale na oblasť delty vôbec. Biblia napríklad hovorí, že: „Jozef usadil svojho otca a svojich bratov a dal im v egyptskej krajine pozemok v najlepšom kraji zeme, v kraji Ramses.“ Gen. 47:11. Doba, o ktorej hovorí tento text, je niekoľko sto rokov pred Ramsesovou dobou. O faraónovi Ramsesovi alebo o meste Ramses v tejto dobe nemohla byť ani reč. Preto tvrdenie, že Izraelci boli zotročení za vlády Ramsesa druhého a ich vyhnanie z Egypta sa stalo za vlády jeho syna Merneptaha, neobstojí. Biblický preklad „septuaginta“, uvádza, že Izraelci boli zotročení pri budovaní mesta „Hyropolis“ a nie „Ramses“ ako uvádza mazorecký preklad.

Dr. Sajed Al Kimný, vo svojej štvordielnej knihe „Mojžiš a posledné dni Tel-elAmarne“ podrobne vysvetľuje dôvody a argumenty, ktoré ho viedli k domienke, že Mojžiš je v skutočnosti faraón Achnaton, tvorca monoteistického Atonovho vierovyznania, a je tiež veliteľom exodu z Egypta, spolu so svojimi egyptskými stúpecami, Atonovými veriacami.

Podľa výpočtov historikov, sa Achnaton narodil pravdepodobne okolo roku 1400 pred n. l., ako Tuhutmos štvrtý, v hlavnom meste Théba, ktoré leží na ďalekom juhu Egypta. Egypt za vlády jeho otca Amunhutoba tretieho, okolo 1417 – 1379 pred n. l. bol na vrchole svojej slávy. Bohatstvo mnohých dobytých národov pritekalo do hlavného mesta Théby, a tak vládlo v Egypte bohatstvo a blahobyť. Achnatonova matka Té nebola Egypťanka, ale rovnako ako otcova matka bola Midjanka, zo Sinajského polostrova. Amunhutub urobil z Tej kráľovnú, táto hrala dôležitú úlohu za vlády svojho syna Achnatona i po jeho páde. Achnaton sám, šiel v otcových stopách, vzal si za ženu cudzinku, pravdepodobne tiež Midjanku „Nefretete“.

Achnaton ako dieťa bol vyslaný z nejasných dôvodov na Sinajský polostrov k príbuzným svojej matky, kde bol vychovaný. Ako šestnásťročný, tesne po smrti svojho otca, sa vrátil do Egypta, aby usadol na egyptský

trón a vládol sedemnásť rokov. Na začiatku svojho vládnutia a za pomoci svojej matky šiel v stopách svojich predchodcov a uctieval boha Amona, oficiálneho boha Egypta vo vtedajšej dobe. Potom sa stal vyznavačom jedného boha Atona, uctievaného pod znakom slnka s tenkými dlhými ramenmi a zmenil sve meno na Achnaton. Achnaton vnútil Atonov kult ľuďom a ukrutne prenasledoval Amona a jeho vyznavačov. Nútil každého, čo nosí meno s Amonovou koncovkou, aby ho zmenil na Atonovu, čo vyvolalo nevôľu a odpor u amonových kňazov a mnohých Egypťanov. Nepriateľská atmosféra v hlavnom meste Théby donútila Achnatona, aby postavil nové hlavné mesto pod názvom „Uchtaton“ na mieste dnešného Tel-el-Amarne. Do nového hlavného mesta sa Achnaton nasťahoval spolu so svojimi údajnými stúpecami, veriacimi Atonovho kultu, ktorých vybral z obyčajných utláčaných vrstiev egyptského národa. Vyznavači Amona, a hlavne amonovi kňazi neutíchli a nezastavili odpor voči Achnatonovi a atonovmu kultu a robili, čo bolo v ich silách, aby zvrhli Achnatona a jeho Atona a navrátili Amonov kult, čo sa im po sedemnástich rokoch podarilo. Achnaton bol zvrhnutý a vyhnaný, pravdepodobne do faraónskeho letného sídla, v starom meste Hawarís, vo východnej delte Sinajského polostrova, kde žili Izraelci a zbytky hyksoských zajatcov. Achnaton potom sa z histórie stratil, a nebolo možné zistiť, čo sa s nim potom stalo, ako umrel a kedy a kde bol pochovaný. Do dnešného dňa sa nenašiel jeho hrob ani jeho múmie, vykopávky ukázali, že nebol pochovaný na rodnom cintoríne, ktorý pripravil sám pre členov svojej rodiny na kamenistých vrchoch, na východe od mesta Tel-el-Amarne.

Nemôžeme na tomto mieste uviesť všetky argumenty, ktoré uvádzajú zastancovia predpokladu, že Achnaton a Mojžiš sú jedna a tá istá osoba.

Dr. Al-Kimný napríklad venuje tejto problematike 4-dielnu, viac ako tisícstranovú knihu.

Môžeme uviesť súhrn najdôležitejších argumentov, ktoré podporujú tento predpoklad.

Po prvé: Napriek mnohým historickým dokumentom rôzneho druhu, objaveným v Egypte, ktoré podrobne

opisujú historické deje vo starom Egypte a okolitých štátoch, chýbajú v nich akékoľvek informácie o Mojžišovej osobe. Nenájdeme v nich ani čo i len náznak existencie Mojžiša, ako nám ho opisuje Biblia.

Nie je možné, aby taká významná osoba a také významné historické dejy, ako sú opisované v Biblii, zostali nepovšimnuté v egyptských historických dokumentoch a vykopávkach, keby sa stalo to, čo nám uvádza Biblia.

Po druhé: V tých dokumentoch tiež nenájdeme ani zmienku o nejakom izraelskom princovi Mojžišovi, ktorý sa stal veliteľom egyptských vojsk a potom kráľom južného Egypta. Telmud, rozpráva, že izraelský princ Mojžiš sa stal dobrým a spravodlivým kráľom do tej doby, než sa zlý Egypťania proti nemu nezbúrili a z Egypta ho vyhostili. Židovský historik Jusfius rozpráva, že jeden z egyptských kňazov veštil faraónovi, že sa narodí v Egypte izraelské dieťa, ktoré, až vyrastie, ohrozi faraónsku dynastiu. Príbeh pokračuje tým, že faraónova dcéra chcela urobiť izraelské dieťa Mojžiša následníkom egyptského trónu, a tak ho postavila pred svojho otca, ktorý dieťa vzal do náručia a položil mu na hlavu egyptskú korunu. Dieťa, Mojžiš, korunu z hlavy zhodil a nohami pošliapal. Kňaz chcel dieťa zabiť, ale faraón a jeho dcéra mu v tom zabránili.

Každý, kto pozná historické pomery v Egypte v tejto dobe, nemôže pokladať tento príbeh za skutočný. Je nelogické a proti všetkým historickým známym faktom, aby egyptský faraón alebo jeho dcéra chceli usadiť izraelské dieťa na egyptský trón. Keď vezmeme do úvahy všeobecne nepríaznivú náladu a neľúbosť voči Izraelcom a ešte k tomu pridáme spomínané veštenie kňaza, o pravdivosti takého príbehu nemôže byť ani reči. Iba v jednom prípade, a to, ak dieťa nebolo izraelské, ale egyptské a celý tento príbeh je o egyptskom dieťati a o egyptskom princovi Achnatonovi. Kompilátori a redaktori Biblie a Talmutu zrejme, ako bolo ich zvykom, bezohľadne menili fakty a podania, aby ich prísposobovali náboženskej téze.

Po tretie: Tvrdenie Biblie, že Izraelci, ktorí odišli s Mojžišom pri exode z Egypta, ... bolo ich asi šesťstotíc pešo idúcich mužov, okrem detí a sa-

mozrejme i ženy, čo celkom dosahuje počet okolo dvoch miliónov osôb... je nelogické a v rozpore s historickými faktami. Tento počet, napriek tomu, že je prehnaný, môže niesť istú historickú pravdu, ak vezmeme do úvahy fakt, že ľudia, ktorí odišli z Egypta pri exode, neboli Izraelci, ale hlavne Egypťania, zástancovia Achnatona, veriaci Atonovmu kultu. Izraelci a zbytok hynoských zajatcov, ktorí sa nachádzali na území Achnatonovho vyhnanstva, pravdepodobne využili odchod Achnatona a jeho stúpenci sa pridali k nim.

Biblia nám jasne rozpráva, že Izraelci boli z Egypta vyhostení, a neutiekli sami. Pod mocnou rukou (Faraón) vás aj vyženie zo svojej krajiny.“ Ex. 6:1. Ďalej:

„Lebo ich hnali z Egypta a nemohli sa dlho zdržiavať“ Ex. 12:39.

Na druhej strane opisuje, ako vzali pri svojom odchode veľké bohatstvo zo striebra a zlata: „... ženy si vyžadujú od svojich susediek a spolubývajúcich zlaté a strieborné predmety a naložíte na svojich synov a na svoje dcéry, a takto vyplienite Egypt.“ Ex. 3:22: Človek so zdravým rozumom sa pýta, či je možné, aby Egypťania dali svoje bohatstvo vyhnaným Izraelcom? Nikto, kto sa len trochu vyzná v pomeroch v spomínanej dobe v Egypte, sa nernôže ubrániť dojmu, že redaktori Biblie, znova prekrúcali fakty a menili podanie, aby ich prispôbovali náboženskej téze. Jedine vyhnaný faraón, ako je Achnaton, by si mohol so sebou vziať svoje bohatstvo, zo striebra a zlata spolu so svojimi

poddanými. Po štvrté: Totožnosť medzi Achnatovými modlitbami a i hymnami k svojmu Bohu a biblickými žalmami a prisloviami nemôže byť náhodná. Mnoho textov v Mojžišových knihách v Biblii má jasné Atonské korene, so slnečným znakom a dlhými tenkými ramenami, napríklad:

„Ja som Pán a ja vás vyvediem spod jarma egyptskej poroby, vyslobodím vás z otroctva a vykúpim vás zdvihnutým ramenom a veľkými trestami.“ Ex. 6:6.

„Ved oni sú tvoje vlastníctvo, ktoré si vyvedol svojou mohutnou silou a vystretým ramenom.“ Deu. 9:29. „...jeho silnú ruku a jeho vystreté rameno...“ Deu. 11:2 a mnoho iných textov. A do dnešného dňa Žid volá svojho boha, pod menom Aton (O, Adonaj), čo znamená Bože.

Po piate: Biblia nám, v kapitole o Mojžišovom narodení, rozpráva, že Mojžiš je z kmeňa Léviho. Ex. 2:1. V iných, textoch Biblia vylučuje Léviho kmeň z radov Izraelcov a jasne nám dáva najavo, že Leviti nie sú Izraelci. „Léviho kmeň neprehliadaj a neprirátaj ich do počtu Izraelových synov.“ Num. 1:49 „... lebo on „Levita“ nemá iného podielu ani vlastníctva medzi vami. Deu. 12:12.; kňazi Leviti, celý kmen Léviho, nebudú mať podiel ani dedičstvo s ostatnými Izraelitmi. Deu. 18:12. A niekoľko iných textov.

Po šieste: V Ugarite v Sýrii archeológovia našli tabuľku, ktorá nadhlo zostala pre bádateľov záhadou. Ta-

buľka ukazuje kráľa v egyptskom oblečení, s vysokou špičatou čapicou na hlave, modliaceho sa pred bohom a zároveň jednou rukou prijíma od neho neidentifikované tabuľky a druhou rukou drží palicu s hadou hlavičkou.

Na základe dôkladného skúmania spomenutej tabuľky, podľa Dr. Kimného, sa dajú vyčítať, spoločné črty biblického Mojžiša, prijímajúce od Boha tabuľky a egyptského faraóna Achnatona v egyptskom oblečení, typickým pre faraónov Tel-el-Amarna.

Po siedme: Obaja, biblický Mojžiš a egyptský faraón Achnaton, pokladali krajinu Midjanov za svoju druhú vlasť, obaja tam vyrástli a oženili sa s Midjankou, boli ovplyvnení midjanskou tradíciou a vierovyznaním. Mnohi učenci dokonca predpokladajú, že Jahve bol midjanským bohom.

Musíme sa priznať, že nikto zatiaľ netvrdí, že disponuje s neodškriepiteľnými dôkazmi o tom, že Achnaton a biblický Mojžiš sú jedna a tá istá osoba a že Achnaton je veliteľom exodu z Egypta. Na druhej strane ale existuje mnoho nepriamych dôkazov a náznakov v historických dokumentoch a archeologických objavoch nájdených v Egypte a okolitých štátoch, ale i dôkladné kritické čítanie samotného biblického textu podvrzuje správnosť tohto predpokladu. Otázka však zostáva otvorená, je predmetom ďalšieho bádania, až budúcnosť dokáže správnosť alebo nesprávnosť tohoto predpokladu.

Letem muslimským světem

Belgie

Belgický arcibiskup Godfried Daniels si pochvaluje Islám. Katolícká cirkev zaznamenáva v súčasnosti v západní Evropě znateľný pokles spoločenskej vážnosti a vlivu a i odklon vďerčích. Proto je belgický arcibiskup nadšen vzrúšťajúcim počtom muslimů ve své zemi a jejich kulturním aktivitami. Od křesťansko-muslimského dialogu a vzájemných kontaktů si slibuje posílení náboženského uvědomění belgických katolíků a návrat křesťanů k víře.

Itálie

Vedoucí kanceláře Muslim World League (MWL) v Říme Maio Scialoja, bý-

valý italský velvyslanec v KSA poskytl počátkem letošního roku sdělovacím prostředkům informace o situaci v Itálii.

Muslimové mají dnes v Itálii k dispozici již na 200 islámských center s modlitebními prostory. Největší se nacházejí v Římě a v Miláně. Islámské centrum v Římě pojme 2 500 návštěvníků a o svátích, kdy jsou pro modlení připravena místa vně modlitební haly, se zde modlí 12 000 muslimů. Italské zákony sice potvrzují svobodu náboženského vyznání v Itálii, ale v praxi tomu tak vždy nebývá. Kupř., bude-li uvolněn pracovník ze zaměstnání za účelem páteční modlitby či islámského svátku, záleží jen na dobré vůli zaměstnavatele. Italské zákony neumož-

ňují oženit se s více jak jednou ženou, ale alespoň připouštějí, že synové a dcery jednoho otce mohou pocházet od různých matek. Výnosy italského ministerstva školství umožňují za určitých podmínek výuku Koránu ve školách. Hádždž Mario Scialoja však není spokojen s jednáním mnoha muslimů, kteří se do Itálie přistěhovali z islámských zemí. Většina přistěhovalců si s sebou přivezla své politické problémy a zatvzrelou tvář zformovanou na základě svých národních tradic. Tak se muslim ze země X stýká většinou zase jen s muslimy ze země X a nejlepší společníci jsou pro něj muslimové jen ze země X. Je to do značné míry přirozené a pochopitelné, ale na druhou stranu takovýmto

přístupem má veřejnost vytvořenou představu o Egypťanech, Maročanech, Alžírčanech, Senegalcích a podobně, ale nemá představu o jednotném společenství muslimů. Proto se Maario Scialoja mimo jiné také snaží sjednotit všechny muslimy žijící v Itálii, a to bez ohledu na jejich původ.

V Itálii funguje několik muslimských organizací. Největší je Unie islámských komunit, která úzce spolupracuje s již zmíněnou kanceláří MWL v Římě. Velmi aktivní je také asociace muslimů italského původu.

Nizozemsko

Počet islámských škol na území Nizozemska neustále stoupá. Velmi potěšitelná je však skutečnost, že jejich úroveň překonala ostatní nizozemské školy. K tomuto zjištění došli výsledky ze světové konference, pořádané Nadací islámských škol Holandska. Na konferenci se ukázalo, že islámské školy překonaly ostatní v předmetu tělesná výchova a ve výsledcích ústředně zadávaných zkoušek.

Afghánistán

Mnozí čelní islámští představitelé z celého světa se již dlouho snaží přesvědčit afghánské vůdce, aby neřešili vnitřní problémy své země za pomoci zbraní, ale aby použili islámský, tj. mírový způsob. Generální tajemník MWL Dr. Al-Obeid se je snaží přimět, aby bylo zastaveno krveprolití a aby jednotlivé znepřátelené afghánské frakce navázaly dialog a spolupráci. Zdůraznil důležitost jednoty všech muslimů a nutnost zajistit zájmy všech znesvářených skupin. Domnívá se, že všichni musí neprodleně složit zbraně. MWL a další organizace přislíbily afghánskému lidu pomoc při jakékoliv akci směřující ke sjednání míru v zemi.

Guayana

Guayana je země jihoamerického kontinentu s dosti významnou muslimskou menšinou. Žije zde sto tisíc muslimů. Počet všech obyvatel Guayany je 800 000, i když byl v minulosti jejich počet vyšší. Asi třetina z nich opustila zemi z ekonomických důvodů. Muslimové přišli do Guayany před dvěma stoletími, kdy je sem importovali Britové jako levnou pracovní sílu z Indie a z Afriky, aby pracovali na plantážích a v továrnách. Brzy zde začali muslimové stavět mešity a zakládat školy. První mešita byla postavena v roce 1860, kdy Británie uznala náboženská práva muslimů. V roce 1936 založili islámskou organizaci, která měla mimo jiné také tlumočit požadavky muslimů vládě. Organizace vystavěla mnoho mešit po celém území státu, tak je dnes v hlavním městě 5 velkých mešit a několik menších. Hlavním představitelem guayan-

ských muslimů je v současnosti bratr Fadhl Muhammad Ferez, který novinářům sděluje, že se guayanští muslimové cítí odříznuti od zbytku muslimského světa. Snad právě tento pocit a otevření se Guayany světu zapříčinil, že v důsledku volného působení nejruznějších náboženských proudů se dosud jednotné muslimské společenství trochu rozštěpilo. Jako příklad pan Ferez uvedl působení quadaismu (u nás známé spíše jako hnutí Ahmadije). Quadaismus byl schopen zajistit především mládeži anglicky psanou „islámskou literaturu a vnutil jim své tvrzení, že přívrženci tohoto hnutí jsou těmi nejsprávnějšími muslimy.

Jižní Korea

Poprvé se jihokorejská veřejnost začala seznamovat s Islámem v souvislosti s přítomností tureckých vojsk v 50. letech 20. století. Tehdy tam vznikla malá skupinka korejských muslimů, budoucí jádro velké ummy. Když turecká vojska opustila zemi, jádro se začalo rozrůstat. První noví muslimové pocházeli především z řad intelektuálů, vědců a absolventů zahraničních univerzit. Nejvíce se umma rozrůstala v hlavním městě Soulu. Záhy se korejsť muslimové spojili s velkými islámskými zeměmi jako je Egypt, Saudská Arábie, Pákistán apod., které je v mnohem podpořily a i díky nim bylo v Soulu otevřeno Islámské centrum.

První mešita byla v Jižní Koreji postavena v roce 1958. Byl to ohromný pavilon, z kterého Soul slyšel pětkrát denně adzán. V roce 1970, kdy počet jihokorejských muslimů dosáhl již počtu 3 500 z 34 milionů jihokorejských obyvatel, jim vláda věnovala široký pozemek pro postavení mešity. A tak bylo v roce 1975 otevřeno Islámské centrum v Soulu. V roce 1991 dosahoval počet muslimů v zemi již 15 000 ze 40 milionů všech obyvatel. Další mešitu bylo zapotřebí vystavět v západní části Soulu, kde žije přes 500 muslimů.

V Jižní Koreji oficiálně neexistuje žádné náboženství. Staří Korejci věřili v Sílu, o které dnešní muslimové tvrdí, že onou Sílou je Bůh Jediný. Říkají také, že jméno Korea je jméno arabské, kterým Arabové pojmenovali tento kout světa.

Taiwan

Dnes žije v Taiwanu na 120 000 muslimů. Islámský svět žasne nad tím, jak jsou svědomití v povinných a dobrovolných činech, které Bůh předepsal Svým služebníkům. Mešity se nezamýkají, protože se v nich neustále někdo modlí. V ramadanu neexistuje, aby zůstal nějaký muslim či muslimská rodina osamoceně, všichni se scházejí u společné večeře. Schránky na výběr zakátu a dobrovolných almužen jsou vždy plné. Jen výjimečně země tajwanský muslim, který nenavštívil Mekku.

Muslimové se zde dobře starají o velký počet islámských knihoven. Páteční kázání pronáší chatb nejprve ve spisovné arabštině a pak ho pro kontrolu překládá do čínštiny.

Kambodža (Kamputschea)

Zdá se, že se kambodžským muslimům začalo blýskat na lepší časy. Žijí v zemi, kde je oficiálním státním náboženstvím buddhismus a celá země se utápí v nevzdělanosti, chudobě a nemocích. Přes půl milionu muslimů padlo za obětí PolPot-komunismu a tisíce odešlo do sousedních zemí (Thajsko, Vietnam, Malajsie), kde je čekalo lepší a bezpečnější životy. Komunisté zničili mešity a islámské školy, podpálili knihovny, kde shořelo velké množství exemplářů Koránu, zakázali šíření islámské literatury a zabili imány, profesory arabštiny a náboženské vědce. V severovýchodním regionu Tšambá, který sousedí s muslimy obývanou částí Vietnamu, komunisté zakázali kambodžským muslimům styky s vietnamskými muslimy.

Dnes žije v Kambodži asi 350 000 muslimů z 11 milionů všech obyvatel. Po odchodu komunistů se dobře vedlo jejich aktivitám. Mládež odcházela studovat Islám do zahraničí, 80 z nich do Mešiny. Muslimové obsadili několik důležitých míst nové vlády, jako je tajemník ministerského předsedy a ministra školství, zástupce ministra dopravy a spojů, 2 zástupci ministerstva náboženství, 2 senátoři, 6 poslanců v parlamentu a mluvčí úřadu vlády. Do mešit a dalších islámských institucí se vrátil život a muslimové se vrátili ke svému studiu.

Fidži

Počátky Islámu na souostroví Fidži, na jihozápadě Tichého oceánu nedaleko Austrálie a Nového Zélandu, sahají do roku 1879. Anglie se zde rozhodla pěstovat cukrovou třtinu, ale místnímu obyvatelstvu se nezamlouvala práce na cukrových plantážích, a tak sem tehdy Anglie dovezla levné pracovníky z Indie mezi kterými bylo i 92 muslimů. Muslimům zde bylo mezi křesťany a hinduisty docela dobře a v roce 1915 už bylo aktivních několik muslimských institucí. Od roku 1926 díky jejich úsilí vyrostlo 100 mešit, 25 základních a středních škol a univerzita. Na ostrově Vanu Levu bylo postaveno 41 mešit a center, 5 základních škol, 3 střední školy a vzdělávací instituce pro výuku Koránu a islámského učení, a to vše bez zahraniční pomoci. Po materiální stránce se muslimům nežíje na Fidži zle. Pracují v továrnách na zpracování železa, vlastní firmy. Zemědělci patří spíše k těm chudším. Mnoho muslimů z řad intelektuálů odešlo na Nový Zéland, do Austrálie a USA.

Po islámské mezinárodní organizaci MWL je na Fidži aktivní Studentská organizace, která dnes sdružuje 10 000 studujících muslimů, tj. 20 % všech studentů.

Počet muslimů 92 v roce 1979 se k dnešku rozrostl na 60 000. Na Fidži žije dnes 52 % křesťanů, 38 % hinduistů a 8 % muslimů. Platí naprostá svoboda náboženského vyznání.

Maroko

V březnu se konala ve městě Fez mezinárodní konference Ženy ve vědě. Kromě témat obvyklých snad na každé

ženské konferenci bylo uznáno, že ženy ve vědeckých profesích mohou dosáhnout nejméně takových výsledků jako jejich mužští kolegové. Princezna Nisreen Hasemite, prezidentka Mezinárodní ligy muslimek ve vědě se spolupodílela na udělení mezinárodní ceny Fatimy Fihriové marocké fyzičce Dr. Amině Berahouové, ředitelce očního oddělení nemocnice Avicena v Rabatu.

Británie

Letošního hadždže se zúčastnilo 25 000 muslimů z Británie. Je to o 5 000

více než v letech minulých. V roce 1998 zemřelo během pouti přirozenou smrtí 19 britských muslimů, v roce 1999 jich bylo 20 a letos 13 nebo 14. Přirozená smrt poutníků je běžným jevem každého hadždže už od dob Proroka Muhammada.

Britský premiér Toni Blair novinářům prozradil, že ho Islám zajímá. Vlastní dvě kopie Koránu a v současnosti si o Islámu hodně čte.

Zpráva o činnosti Ústředí i organizací

V květnu byla uskutečněna schůzka s některými zástupci slovenských muslimů. Při příležitosti jemenského státního svátku uskutečněno blahopřejné setkání. Koncem května probíratelná možnost prohlubování znalostí Islámu neomuslimů hlavně ve vydávání literatury Dr. Málka, s kterým pak navázali písemný styk. V červnu zajištěn pohřeb bulharského muslima za pomoci bratří z Brna. Na žádost IOM mezinárodní organizace pro migraci provedena registrace Kosovanů a umožněno rozeslání

hlasovacích lístků pomocí mešity v Praze a v Brně. Autorce knihy o strachu ze smrti poskytnuty obšírné informace o názorech Islámu na smrt a posmrtný život. Na žádost poslanecké sněmovny poskytnuty informace o problematice cizinců z islámských zemí. Za Odbornou komisi poslaneckého klubu ČSSD poděkovala Ing. Hana Organíková. Ke státnímu svátku USA blahopřáli zástupci našeho Ústředí. Velmi srdečně byli přijati zástupci Ústředí na irácké ambasádě při příleži-

tosti státního svátku a umluveny další kontakty. Rovněž na egyptské ambasádě při příležitosti státního svátku Egypta zástupci Ústředí se setkali s velmi příznivou odezvou. O stavu Islámu u nás a připravovaném zákoně o nábožen. Společ. Podrobně byla informována zástupkyně organizace KESTOM zabývající se náboženskými otázkami v postkomunistických zemích.

Naši příznivci

Miloš Wasserbauer, El Haje Benešová, Ludmila Šilhavá.
Všem srdečně děkujeme!

Ústředí muslimských náboženských obcí a organizací zakoupilo na třebíčském hřbitově pozemek pro pohřbívání zemřelých muslimů. Ostatní náklady spojené s pohřbem však musí zaplatit pozůstalí (převoz, úpravu apod.) Nutno pohřbívat v rakvi. Stanovení data a termínu pohřbu – telefonicky na správu hřbitova: tel.: 0618/821 057 – paní Pátková, Vejvodská.

V Třebíči dne 2. srpna 2000, 4. safar 1421
Majitel a vydavatel: Al Ittihad Al Islami,
Ústředí MNOO v České republice,
Redaktorka Mgr. Lajla Kotačková, Nikodemova 6,
674 01 Třebíč.